

Thái Bình

Chủ nhật

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

SỐ 563
Chủ nhật
Ngày 14 - 10 - 2018

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: toasoan@baothaibinh.com.vn

KỶ NIỆM 190 NĂM THÀNH LẬP HUYỆN TIỀN HẢI (1828 - 2018)

TIỀN HẢI

Từ truyền thống vẻ vang ĐẾN TƯƠNG LAI TƯƠI SÁNG

(Xem trang 2)

190
mùa xuân

Trang 6 + 7

TIỀN HẢI
NHIỀU GIẢI PHÁP
để công nghiệp
cất cánh

Trang 8

AN NINH
Địa chỉ đỏ
CHỖ GIÁO DỤC
TRUYỀN THỐNG

Trang 10

TIỀN HẢI

Từ truyền thống vẻ vang ĐẾN TƯƠNG LAI TƯƠI SÁNG

■ NGUYỄN VĂN GIANG

Tỉnh ủy viên, Bí thư Huyện ủy Tiên Hải

Là vùng đất trẻ, với 190 năm hình thành và phát triển, song huyện Tiên Hải có bề dày truyền thống văn hóa, lịch sử. Tên tuổi của huyện Tiên Hải gắn liền với tên tuổi của Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ. Tiên Hải tự hào là quê hương tiếng trống năm 1930 với phong trào cách mạng ngày 14/10/1930. Đảng bộ, nhân dân và lực lượng vũ trang huyện Tiên Hải vinh dự được Đảng, Nhà nước phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược. Ngày 26/3/1962, Tiên Hải vinh dự được đón Chủ tịch Hồ Chí Minh về thăm.

Sản xuất sứ dân dụng tại khu công nghiệp Tiên Hải.

Đảng bộ huyện Tiên Hải có hơn 10.200 đảng viên, sinh hoạt ở 69 tổ chức cơ sở đảng gồm: 35 đảng bộ xã, thị trấn, 12 đảng bộ cơ quan; 22 chi bộ trực thuộc Huyện ủy; 374 chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở. Để thực hiện tốt nhiệm vụ quan trọng đó, yêu cầu đặt ra cho huyện Tiên Hải là phải xây dựng củng cố tổ chức đảng vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Nhằm bảo đảm phát huy vai trò lãnh đạo trực tiếp và toàn diện trên tất cả các lĩnh vực. Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Huyện lần thứ XXVII, nhiệm kỳ 2015 - 2020 đã chỉ rõ: "...Đổi mới công tác chính trị tư tưởng. Thực hiện có hiệu quả các nghị quyết về xây dựng Đảng gắn với thực hiện các chỉ thị của Bộ Chính trị về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Kiện toàn tổ chức, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức đảng, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Đẩy mạnh công tác dân vận, tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa đảng với nhân dân. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật Đảng. Thực hiện có hiệu quả công tác nội chính; đẩy mạnh cuộc đấu tranh phòng, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí...". Trên

tinh thần đó, Đảng bộ huyện Tiên Hải tổ chức thực hiện nghiêm túc và hiệu quả việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XI) về một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay và Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ. Căn cứ vào kế hoạch chỉ đạo của trung ương, của tỉnh và tình hình thực tiễn của huyện, Ban Thường vụ Huyện ủy đã chỉ đạo từ huyện đến cơ sở thành lập ban chỉ đạo thực hiện Chỉ thị số 03-CT/TW và Chỉ thị số 05-CT/TW; xây dựng kế hoạch, các tiêu chí, quy định; tổ chức cam kết, đăng ký thực hiện trong hệ thống chính trị và xây dựng các điển hình trên các lĩnh vực. Thực hiện các chỉ thị về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với các nghị quyết xây dựng, chỉnh đốn Đảng, huyện Tiên Hải đã đạt được một số kết quả nổi bật. Trong đó, mức độ chuyển biến về trách nhiệm nêu gương, ý thức tự

giác, trách nhiệm với công việc, tinh thần, thái độ phục vụ nhân dân của cán bộ, đảng viên được nâng lên. Cán bộ, đảng viên tự giác xây dựng kế hoạch tu dưỡng, rèn luyện, gương mẫu trên mọi lĩnh vực, nói đi đôi với làm, giữ vững mối đoàn kết nội bộ, tạo được niềm tin với nhân dân. Các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ, thủ trưởng cơ quan, đơn vị trên địa bàn huyện quán triệt sâu sắc mục đích, yêu cầu và nội dung Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI, khóa XII), trên cơ sở đó liên hệ kiểm điểm tự phê bình và phê bình những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, việc thực hiện những điều đảng viên không được làm; những hạn chế, khuyết điểm trong công tác tổ chức cán bộ, trong nguyên tắc sinh hoạt đảng, quyền hạn, trách nhiệm trong việc thực hiện chức trách nhiệm vụ được giao. Đồng thời, các địa phương, cơ quan, đơn vị tổ chức rà soát quy chế làm việc, xây dựng nội quy, lịch làm việc, kịp thời phát hiện, nhắc nhở đối với những cá nhân, tập thể có biểu hiện tiêu cực, gây phiền hà, sách nhiễu cho nhân dân. Nếp nếp, kỷ cương được củng cố, tinh thần phục vụ nhân dân được nâng cao. Những vấn đề, vụ việc bức xúc nổi cộm

được quan tâm tháo gỡ. Tổ chức kiểm tra, thanh tra, xử lý vi phạm nghiêm túc, công khai, dân chủ, đúng quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước; không nể nang né tránh, không bao che. Thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, các ngày kỷ niệm; không uống rượu, bia trong ngày làm việc. Tăng cường công tác quản lý cán bộ, công chức, viên chức, cán bộ, công chức cấp xã và cán bộ quản lý doanh nghiệp do nhà nước quản lý. Công tác cải cách hành chính, trọng tâm là cải cách thủ tục hành chính được đẩy mạnh. Chất lượng sinh hoạt chi bộ từng bước được nâng lên. Các tổ chức cơ sở đảng thực hiện sinh hoạt đảng bộ, chi bộ theo nội dung Thông báo số 222-TB/TU của Ban Thường vụ Tỉnh ủy và Nghị quyết số 422-NQ/HU của Ban Chấp hành Đảng bộ huyện về đổi mới, nâng cao năng lực lãnh đạo của cấp ủy cơ sở, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ nông thôn, đưa nội dung học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh vào sinh hoạt chi bộ theo chủ đề từng năm. Trong 5 năm qua, lịch sinh hoạt chi bộ được quy định cụ thể và duy trì nề nếp từ tháng 3 đến tháng 5 hàng tháng; tỷ lệ đảng viên dự sinh hoạt bình quân tăng từ 80% lên 88%. Xuất hiện nhiều điển hình tiên tiến trên mọi lĩnh vực ở các địa phương trong huyện, trong đó đã có 61 tập thể và cá nhân điển hình đã được các cấp khen thưởng. Công tác xây dựng Đảng, chính quyền, MTTQ và các đoàn thể chính trị - xã hội được củng cố và nâng cao. Năm 2017, có 53/69 tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh đạt 77%; tỷ lệ đảng viên được công nhận đủ tư cách hoàn thành tốt nhiệm vụ đạt 72,4%, đảng viên đủ tư cách hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ đạt 13,1%. Năm 2017, huyện Tiên Hải được công nhận huyện dẫn đầu phong trào thi đua trong toàn tỉnh.

Từ những kết quả đã đạt được, Ban Thường vụ Huyện ủy Tiên Hải rút ra một số kinh nghiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, cụ thể: Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng là nội dung quan trọng vừa có tính cấp bách vừa có tính thường xuyên, lâu dài trong công tác xây dựng Đảng. Phát huy dân chủ, giữ vững kỷ cương, kỷ luật trong sinh hoạt đảng, nêu cao vai trò, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên nhất là người đứng đầu, huy động sức mạnh của cả hệ thống chính trị tham gia xây dựng Đảng, thực hiện các chỉ thị nghị quyết của Đảng. Thúc đẩy mạnh mẽ các phong trào thi đua yêu nước trong các tầng lớp nhân dân. Phát hiện, xây dựng, tổng kết và nhân rộng các điển hình tiên tiến, nhân tố mới. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra. Đặc biệt nêu cao vai trò giám sát của nhân dân. Phát huy những nhân tố tích cực, uốn nắn, bổ khuyết những hạn chế và tập trung tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc ngay từ cơ sở...

Thời gian tới, Đảng bộ và nhân dân Tiên Hải tiếp tục thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXVII; thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TW Hội nghị Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Quyết tâm xây dựng Đảng bộ huyện ngày càng vững mạnh; huyện Tiên Hải ngày càng văn minh, giàu đẹp.

Những mục tiêu mới ĐANG Ở PHÍA TRƯỚC

■ PHẠM VĂN NGHIÊM

Phó Bí thư Huyện ủy, Chủ tịch UBND huyện Tiên Hải

Xí nghiệp Phân phối khí thấp áp miền Bắc tại Tiên Hải.

Tiên Hải là huyện ven biển ở phía Đông Nam của tỉnh Thái Bình, được hình thành từ công cuộc khai phá biển, thau chua rửa mặn bãi biển Tiên Châu cách đây vừa tròn 190 năm. Hiện nay, dân số của huyện trên 230.000 người, trong đó 18,5% dân số là người có đạo Thiên chúa; diện tích đất tự nhiên 225,6km². Tiên Hải có 23km bờ biển với trên 5.000km² bãi bồi ven biển... ngư trường, thuận lợi cho việc nuôi trồng, khai thác thủy sản, phát triển công nghiệp đóng tàu và vận tải thủy; có khu du lịch sinh thái cồn Vành, khu nghỉ dưỡng Đồng Châu. Tiên Hải còn được thiên nhiên ban tặng cho nguồn tài nguyên khoáng sản như: mỏ khí đốt đang được khai thác phục vụ khu công nghiệp với những nhà máy sứ, thủy tinh, gạch men, xi măng trắng; nguồn than nâu với trữ lượng lớn; nguồn nước khoáng tinh khiết ở độ sâu 450m dưới lòng đất mang thương hiệu nước khoáng Tiên Hải, nước khoáng Vital đã trở nên thân thiết với người tiêu dùng trong và ngoài nước. Kế thừa truyền thống cách mạng, niềm tự hào quê hương, ý thức nỗ lực vươn lên trước yêu cầu phát triển, Ban Chấp hành Đảng bộ huyện các nhiệm kỳ đã tập trung trí tuệ, tranh thủ tìm quyết sách lãnh đạo để khai thác mọi tiềm năng, lợi thế, xác định đúng đắn chiến lược phát triển cùng lộ trình và bước đi phù hợp, tạo bước đột phá vươn lên, đưa Tiên Hải phát triển, giành được nhiều thành tựu khá toàn diện. Tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân hàng năm tăng trên 13,7%, luôn xếp ở top đầu trong các huyện, thành phố của tỉnh. Xây dựng nông thôn mới đạt được kết quả quan trọng đã huy động được sức mạnh của cả hệ thống chính trị và trở thành phong trào sâu rộng có sức lan tỏa mạnh mẽ trong nhân dân. Đến hết năm 2017, toàn huyện có 28 xã đạt chuẩn nông thôn mới.

Bên cạnh những thành tựu về phát triển kinh tế, các lĩnh vực văn hóa, xã hội cũng đạt nhiều tiến bộ, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được nâng cao. Giáo dục - đào tạo có những chuyển biến tích cực, chất lượng ngày càng được nâng lên, số trường chuẩn quốc gia hàng năm đều tăng. Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" tiếp tục được phát triển sâu rộng; công tác y tế, dân số - kế hoạch hóa gia đình được quan tâm chỉ đạo; cơ sở vật chất phục vụ chăm sóc sức khỏe nhân dân được mở rộng, tăng cường. Giữ vững chuẩn quốc gia về y tế xã mức độ 2 giai đoạn 2011 - 2020 ở 35 xã, thị trấn. Chương trình giảm nghèo bền vững và các chính sách an sinh xã hội được thực hiện có hiệu quả, tỷ lệ hộ nghèo giảm từ 10,3% năm 2008 xuống còn 3,68% năm 2017, tỷ lệ dân số có bảo hiểm y tế đạt 85%; hoàn thành cơ bản việc hỗ trợ nhà ở cho hộ nghèo. Vấn đề nước sạch và vệ sinh môi trường được coi trọng. Huyện đã có 96% hộ dân sử dụng nước sạch; xây dựng 14 lò đốt rác, xử lý trên 85% rác thải. Phong trào xây dựng quỹ "Đền ơn đáp nghĩa" được toàn dân tham gia hưởng ứng rất tích cực; hàng năm các tầng lớp nhân dân phát tâm xây dựng quỹ "Đền ơn đáp nghĩa" với số tiền hàng chục tỷ đồng.

Xác định rõ tầm quan trọng của huyện ven biển, vị trí chiến lược của tỉnh, của vùng đồng bằng Bắc Bộ. Công tác quốc phòng địa phương luôn được coi trọng, tăng cường, an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội được giữ vững. Cấp ủy đảng, chính quyền đã quán triệt và thực hiện tốt nhiệm vụ phát triển kinh tế đi đôi với củng cố quốc phòng, an ninh; thường xuyên chăm lo, xây dựng lực lượng quân đội nhân dân, công an nhân dân trong sạch, vững mạnh, xây dựng khu vực phòng thủ vững chắc, bảo đảm trật tự, an toàn xã

hội. Hệ thống chính trị không ngừng được củng cố, vững mạnh về mọi mặt. Năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng và đảng viên được nâng lên. Bình quân hàng năm, số tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh đạt trên 85%...

Ngày 29/7/2017, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 36/2017/QĐ-TTg về việc thành lập khu kinh tế Thái Bình, trong đó có 16 xã thuộc huyện Tiên Hải nằm trong khu kinh tế Thái Bình. UBND tỉnh đã quy hoạch khu du lịch sinh thái cồn Vành, đây là những địa chỉ tin cậy có nhiều tiềm năng thu hút các nhà đầu tư.

Phát huy truyền thống của quê hương anh hùng, cùng với tiềm năng và lợi thế, huy động và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực để đầu tư phát triển nhanh và bền vững, Tiên Hải phấn đấu thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội mà Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXVII đã đề ra. Giá trị sản xuất năm 2020 gấp 1,8 lần so với năm 2015. Tốc độ tăng trưởng kinh tế hàng năm (giá so sánh năm 2010) tăng 12% trở lên. Thu nhập bình quân đầu người năm 2020 đạt 40,6 triệu đồng trở lên; tỷ lệ hộ nghèo (theo chuẩn mới) giảm từ 1% trở lên/năm; tỷ lệ gia đình đạt chuẩn văn hóa từ 88% trở lên. Giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; hoàn thành tốt công tác quân sự, quốc phòng địa phương; phấn đấu đến trước năm 2020, 100% các xã trong huyện hoàn thành 19 tiêu chí xây dựng nông thôn mới.

Để đạt được các mục tiêu trên, trong những năm tới huyện Tiên Hải sẽ tập trung vào những nhiệm vụ và giải pháp trọng tâm sau đây:

Một là, thực hiện rà soát, điều chỉnh bổ sung quy hoạch tổng thể về phát triển kinh tế - xã hội phù hợp với quy hoạch của trung ương, của tỉnh trên địa bàn nhằm

khai thác tối đa tiềm năng, lợi thế để phát triển nhanh và bền vững. Quy hoạch mở rộng không gian, nâng cấp cơ sở hạ tầng kỹ thuật, phấn đấu đưa thị trấn Tiên Hải trở thành thị xã, Nam Trung, Đông Minh trở thành đô thị loại V (giai đoạn 2020 - 2025).

Hai là, cơ bản ổn định diện tích đất nông nghiệp, đẩy mạnh tích tụ ruộng đất, khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư sản xuất nông nghiệp quy mô lớn theo tiêu chuẩn VietGAP; tiếp tục phát triển chăn nuôi theo hướng công nghiệp và nuôi trồng thủy sản công nghệ cao; đẩy mạnh khai thác đánh bắt hải sản xa bờ; tạo điều kiện để phát triển các dịch vụ hậu cần nghề biển như: sản xuất ngư cụ, sửa chữa đóng tàu thuyền, bảo quản, chế biến, bao tiêu sản phẩm...

Khuyến khích phát triển các doanh nghiệp vừa và nhỏ; phát triển nghề và làng nghề sử dụng nhiều lao động; ưu tiên các doanh nghiệp, các tập đoàn kinh tế lớn, công nghệ cao, có vốn đầu tư nước ngoài vào các khu công nghiệp, cụm công nghiệp. Tiếp tục quy hoạch mở rộng các khu công nghiệp, cụm công nghiệp, tập trung thi công các công trình trọng điểm đúng tiến độ, huy động mọi nguồn lực để hoàn thành các hệ thống thủy lợi, giao thông nông thôn và mục tiêu huyện nông thôn mới vào năm 2020.

Đẩy mạnh phát triển các loại hình dịch vụ, thương mại. Quan tâm đầu tư khai thác tiềm năng, phát triển du lịch biển, du lịch sinh thái, tâm linh, tham quan các di tích lịch sử, công trình tôn giáo, để tăng nhanh tỷ trọng giá trị thương mại, dịch vụ trong cơ cấu kinh tế của huyện.

Ba là, thực hiện đồng bộ các giải pháp để nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo; trọng tâm là tăng cường củng cố cơ sở vật chất theo hướng hiện đại; phát huy dân chủ, tăng cường kỷ cương; nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên. Giữ vững chuẩn quốc gia y tế mức độ 2; khuyến khích xã hội hóa phát triển các dịch vụ y tế, văn hóa thể thao, đào tạo nghề lao động, cung cấp nước sạch, vệ sinh môi trường và xây dựng các thiết chế văn hóa - thể thao. Bảo đảm thực hiện tốt công tác an sinh xã hội. Nâng cao chất lượng phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa".

Bốn là, tăng cường công tác bảo đảm an ninh trật tự ở nông thôn, an ninh ven biển, an ninh khu kinh tế và an ninh tôn giáo. Thực hiện tốt công tác tiếp dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo; nắm bắt và xử lý kịp thời các vấn đề nổi cộm, phức tạp về an ninh trật tự; nâng cao hiệu quả phong trào "Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc"; giữ vững ổn định chính trị và trật tự an toàn xã hội, tạo môi trường thuận lợi phát triển kinh tế - xã hội.

Năm là, triển khai kịp thời, đồng bộ việc sắp xếp tổ chức, tinh giản biên chế theo tinh thần Nghị quyết số 18-NQ/TW, số 19-NQ/TW Hội nghị Trung ương 6 (khóa XII) và sự chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh; tăng cường giáo dục chính trị tư tưởng, truyền thống cách mạng và đạo đức lối sống; đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; nâng cao chất lượng đội ngũ công chức, viên chức; có cơ chế khuyến khích và sử dụng hiệu quả cán bộ, công chức trẻ có trình độ cao làm việc tại chính quyền các cấp. Tiếp tục thực hiện cải cách hành chính, nhất là cải cách thủ tục hành chính và đẩy mạnh cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, xây dựng bộ máy chính quyền nhân dân thực sự trong sạch, vững mạnh.

Sáu là, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị; đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước trong các tầng lớp nhân dân để thực hiện thắng lợi các mục tiêu kinh tế - xã hội mà Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXVII đã đề ra.

Huyền diệu một Biển Tiên

■ NGUYỄN THANH
Vũ Quý, Kiến Xương

Cách đây vừa tròn 190 năm, bằng thành quả của công cuộc đại khẩn hoang có quy mô lớn nhất trong lịch sử do Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ chỉ huy, từ vùng đất bãi Tiễn Châu một huyện mới mang tên Tiên Hải được thành lập. Từ thuở hình thành huyện đến nay đã 190 năm. Trải biết bao bão giông, sóng gió và đạn bom nhưng sự nghiệp mở đất và giữ đất ở Tiên Hải liên tục được cha truyền, con nối. Biển khơi ngày một lùi xa. Những làng xã mới nối nhau được lập thêm theo từng thập kỷ. Những cụm công nghiệp mọc lên giữa biển lúa vàng. Những bãi ngao, đầm tôm cận kề chân sóng. Những via khí, via dầu nằm sâu dưới đáy biển đã và đang được khơi lên.

Nếu tính từ lớp cư dân đầu tiên khi thành lập huyện đến nay đã trải qua bảy, tám thế hệ. Người Tiên Hải luôn gắn bó keo sơn lập nên bao kỳ tích. Trên nhiều trang sử của dân tộc đã in đậm những đóng góp của con người ở vùng đất này. Từ thuở xa xưa, vùng đất này vốn là nơi cửa sông ven biển. Trãi bao phen gió dập sóng vùi, tán rời lại tụ, hợp rồi lại tan. Nhưng các thế hệ cư dân nơi đây vẫn chung lưng đấu cật. Đối mặt với biển khơi. Lấn biển, quai đê. Đẩy sóng ra xa, kéo chân trời gần lại. Rửa mặn, thau chua. Quạt thổ, bồi cơ. Mở làng, lập ấp. Thế rồi, ở nơi mệnh mang sóng gió này, những hiểm họa, rủi ro do thiên tai, giặc dã gây ra vẫn thường xuyên ập đến. Kiếp đời nghèo muôn thuở vẫn không sao thoát được. Vào 200 năm về trước, làng mạc tiêu điều, đồng đất hoang vu, dân tình lỵ tán, tha phương...

Xưa và nay, trong tâm thức của người dân Thái Bình thì Nguyễn Công Trứ là người đã chôn nhau cắt rốn ở huyện đường Quỳnh Côi, vừa là một Tham tướng đánh dẹp cuộc khởi nghĩa Phan Bá Vành, vừa là một Doanh điền sứ khai sáng ra huyện Tiên Hải. Vào cuối năm 1827, sau khi đánh dẹp xong cuộc khởi nghĩa Phan Bá Vành, Nguyễn Công Trứ đã dâng sớ xin triều đình cho về mở cuộc đại khẩn hoang ở bãi biển Tiễn Châu. Được triều đình chấp thuận, tháng 3 năm 1828, Nguyễn Công Trứ đã về Tiễn Châu đích thân chỉ huy cuộc đại khẩn hoang với những kế sách độc đáo và táo bạo để yên dân. Diệu huyền thay! Chỉ trong vòng sáu tháng, hàng trăm ki-lô-mét sông, đê đã được đào đắp theo một hệ thống thủy nông khá hoàn chỉnh. Hàng vạn mẫu ruộng hoang hóa được thau chua, rửa mặn. Hàng trăm trại, ấp, lý, giáp mới đã được mọc lên. Tháng 9/1828, công cuộc khẩn hoang cơ bản hoàn thành. Theo lời tâu của Nguyễn Công Trứ, triều đình nhà Nguyễn đã phê chuẩn thành lập một huyện mới mang tên Tiên Hải.

Đúng 30 năm sau ngày huyện Tiên Hải được thành lập thì thực dân Pháp nổ súng xâm lược Việt Nam. Cả nước sục sôi, mài gươm chống quân xâm lược. Vào thuở ấy, làng Trình Phố nổi danh có hai người con kiên trung chống Pháp là Đình nguyên Hoàng giáp Nguyễn Quang Bích và cử nhân Bùi Viện. Nguyễn Quang Bích đã tụ nghĩa chống Pháp và trở thành thủ lĩnh căn cứ vương số một của Bắc kỳ. Giặc Pháp đã nhiều lần cho quân về đốt phá triệt hạ gia sản, lùng sục bắt bớ những người yêu nước. Ý chí trả thù nhà đền nợ nước của các tầng lớp nhân dân Tiên Hải được nhen nhóm và luyện tới thêm từ đó.

Khi huyện Tiên Hải ra đời đúng 100

Khu tưởng niệm Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ (xã Tây Sơn, huyện Tiên Hải).

Ảnh: THÀNH TÂM

năm, cũng là lúc ánh sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin được truyền bá vào Việt Nam đã về đến quê hương Tiên Hải. Làng Trình Phố là nơi ươm gieo những hạt mầm đầu tiên do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc trao truyền qua đồng chí Vũ Trọng từ lớp tập huấn tại Quảng Châu (Trung Quốc). Vào năm 1928, ở Tiên Hải phong trào thanh niên đã phát triển mạnh. Tháng 7 năm 1929, chi bộ Đảng cộng sản Trình Phố là một trong hai chi bộ đầu tiên ở Thái Bình được thành lập. Khi Đảng ta ra đời vào ngày 3/2/1930 thì các tổ chức cơ sở đảng ở Tiên Hải đã có ảnh hưởng sâu rộng bên gốc trong lòng dân. Đó chính là cơ sở để tổ chức và lãnh đạo cuộc biểu tình kinh thiên, động địa của hàng nghìn nông dân Tiên Hải vào sáng ngày 14/10/1930 trước cổng huyện đường. Đây là sự kiện tạo nên dấu son chói lọi trong lịch sử của Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh trong năm đầu thành lập. Trở thành niềm tự hào vĩnh hằng đối với các thế hệ cư dân Tiên Hải.

Sau cao trào 1930 - 1931, Đảng ta phải chuyển hướng hoạt động nhằm bảo tồn lực lượng. Đảng đảng suốt hơn 10 năm. Nằm gai nếm mật. Ngọn lửa cách mạng của Tiên Hải vẫn tiếp tục được thắp sáng dưới các hình thức khác nhau để chờ thời cơ nổi dậy. Thế rồi, Cách mạng Tháng Tám đã đến, sáng ngày 22/8/1945, hàng

nghìn quân chúng từ khắp các ngã đường kéo về huyện lỵ giành chính quyền cách mạng. Lá cờ đỏ sao vàng phấp phới tung bay trước cổng huyện đường, báo hiệu một kỷ nguyên mới. Kỷ nguyên độc lập, tự do, hạnh phúc, đã đến với quê hương Tiên Hải.

Đất nước độc lập. Sống trong không khí hòa bình chưa được bao lâu thì giặc Pháp trở lại xâm lược nước ta một lần nữa. Hưởng ứng lời kêu gọi của Hồ Chủ tịch "vừa kháng chiến, vừa kiến quốc". Nhân dân Tiên Hải vừa thi đua lao động xây dựng cuộc sống mới, vừa động viên người thân tòng quân ra các mặt trận, vừa chuẩn bị lực lượng đối phó khi giặc tràn đến quê hương.

Ngày 4/3/1950, giặc Pháp tiến quân đánh chiếm Tiên Hải và dựng đồn bốt trên toàn địa bàn huyện. Giặc Pháp cùng với bọn phản động tề nguỵ đã điên cuồng mở nhiều đợt càn quét ác liệt đẩy chúng ta vào thế bị động để tiêu diệt lực lượng. Biết bao nhiêu máu xương đổ xuống, biết bao nhiêu nhà cửa, xóm làng bị thiêu trụi. Các lực lượng vũ trang và nhân dân trong huyện đã trải những ngày gian khổ ác liệt chưa từng thấy. Bằng tinh thần quả cảm và ý chí quật cường, sau hơn 4 năm đánh địch trên quê hương, chiến công nối tiếp chiến công được ghi trên các trang sử hào hùng của huyện. Đến ngày 20/1/1954

giặc Pháp phải chấm dứt càn quét. Tiên Hải sạch bóng quân thù.

Hiệp định Giơ-ne-vơ năm 1954 về hòa bình ở Việt Nam được ký kết. Tiếp nối truyền thống của cha ông, sự nghiệp khai hoang, phục hóa, quai đê lấn biển được duy trì và đẩy mạnh. Các làng xã mới nối nhau ra đời với những địa danh gắn với khát vọng của con người Tiên Hải như: Hưng - Thịnh - Phú - Cường. Trong vòng nửa thế kỷ qua, bình quân cứ 10 năm, Tiên Hải lại lập thêm được một xã mới.

Theo dõi những bước đi lên của Tiên Hải, ngày 26/3/1962 Bác Hồ đã về thăm hợp tác xã Nam Cường để động viên đồng bào khai hoang và cán bộ nhân dân huyện Tiên Hải. Người ân cần chỉ bảo: "Muốn ăn cam thì phải trồng cam...". Lời dạy đó của Bác đã được nhân dân Tiên Hải biến thành hiện thực.

Bước vào cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước, phát huy truyền thống của quê hương cách mạng, Tiên Hải là một miền quê đã đóng góp nhiều sức người, sức của cho tiền tuyến. Thực hiện khẩu hiệu: "Thóc thừa cân, quân vượt mức" hơn 20 nghìn thanh niên nối tiếp nhau lên đường tòng quân và đi thanh niên xung phong, mang cả truyền thống quê hương vào trận đánh.

Khi đế quốc Mỹ tiến hành leo thang chiến tranh đánh phá miền Bắc thì Tiên Hải là tiền tiêu, là pháo đài bên bờ biển Đông. Thường xuyên phải đối mặt với máy bay, tàu chiến ngày đêm vào đánh phá. Hầu hết các xã bị triệt hạ. Thiệt hại về tính mạng và tài sản do bom đạn giặc Mỹ gây lên cho quê hương Tiên Hải thật khôn lường. Trải qua những năm tháng đối mặt với chiến tranh phá hoại của giặc Mỹ, người Tiên Hải đã ngoan cường vượt lên mưa bom, bão đạn bắn rơi 12 máy bay, bắn cháy 4 tàu chiến Mỹ, phá hỏng hàng nghìn quả bom từ trường, bom xuyên, bom nổ chậm, thủy lôi của Mỹ, mà điển hình là Đại đội nữ dân quân anh hùng mãi mãi tự hào với truyền thống "giặc đến nhà đàn bà cũng đánh".

Trong hàng ngũ tướng lĩnh của lực lượng vũ trang có hàng chục người là con em của Tiên Hải mà tiêu biểu là Đại tướng Hoàng Văn Thái, vị Tổng tham mưu trưởng đầu tiên của Quân đội nhân dân Việt Nam, đã gắn liền tên tuổi vào những võ công của dân tộc trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Đó là niềm tự hào vô cùng lớn lao của miền quê thượng võ, yêu nước. Xứng danh huyện Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân mà Nhà nước đã trao tặng.

Nước non thống nhất, Tiên Hải cùng cả nước đón nhận những thời cơ và thách thức mới trên con đường xây dựng quê hương, đất nước giàu đẹp, văn minh. Trải qua chặng đường hơn 30 năm đổi mới, hầu hết các lĩnh vực kinh tế - xã hội của Tiên Hải đã tiến những bước dài chưa từng có trong lịch sử hình thành và phát triển. Cơ sở hạ tầng như điện, đường, trường, trạm được đầu tư xây dựng khang trang. Nhiều người con xa quê, sau vài năm trở lại đều không khỏi ngỡ ngàng với sự đổi thay, thay da nhanh chóng của quê mình.

Kế thừa và phát huy những thành quả, những bài học kinh nghiệm từ truyền thống, bước sang những năm đầu thế kỷ XXI, các lĩnh vực kinh tế - xã hội của Tiên Hải tiếp tục đạt được những thành tựu khá toàn diện. Vận hội mới đã và đang đến với Tiên Hải. Khu kinh tế biển được xác lập, đường ven biển đang triển khai, những via khí, via than, via dầu có trữ lượng lớn nằm kề chân sóng đang vẫy gọi các nhà đầu tư lớn trong và ngoài nước tìm về. Hẳn là, trên chặng đường mới, Tiên Hải sẽ từ điểm tựa của truyền thống mà lập thêm những kỳ công mới để Tiên Hải - Biển Tiên ngày thêm xứng với tên mình.

THỦ NGỰ HẢI MÔN

■ QUANG VIỆN

Chùa Đông (Kim Đổ tự) hiện còn quả chuông khắc bài minh có ghi chép về Cát Ngọc hầu Vũ Đức Cát.

Truyền ngôn, nghe đình thần tấu vua Minh Mệnh chỉ dụ Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ quay trở lại trấn Sơn Nam hạ làm công việc khẩn hoang vùng đất bãi bồi Tiên Châu đồng thời đem quân đánh dẹp cuộc khởi nghĩa nông dân do Phan Ba Vành cầm đầu. Chính phẩm quan văn cầm quân đi dẹp loạn là một thách đố nhưng Nguyễn Công Trứ đã dẹp yên cuộc khởi nghĩa của Phan Ba Vành, tuy quân của triều đình tổn thất khá lớn. Vua Minh Mệnh hạ lệnh khen và ban thưởng cho Nguyễn Công Trứ, nhà vua cũng không quên phong hầu tước cho “Nam Hải thập bát tướng (18 tướng)” của Phan Ba Vành, trong đó có Cát Ngọc hầu Vũ Đức Cát vốn là cựu thân nhà Tây Sơn và hai người anh, em ruột của Phan Ba Vành là Phan Thanh Cầu và Phan Thanh Cẩm tử trận khi chiến đấu với quân triều đình là thượng đẳng tôn thần làm thành hoàng làng.

Làng Trung Lang, xã Nam Hải, huyện Tiên Hải xưa tên Nôm là Man Trung. Làng có ngôi chùa Đông (Kim Đổ tự) chiết tự cổ có nghĩa là trông (Đổ) đồng vàng, được xây dựng lâu đời trên đất Trung Lang. Hiện tại chùa đã được tôn tạo mới nhưng còn giữ được quả chuông khắc bài minh, trong đó ghi: “Man Trung xã, Hội chủ Đô ty quan Vũ Đức Cát, thê Vũ Thị Định, tử Vũ Văn Dung cung tiến tam quan” bằng chữ Hán Nôm và được tiến sĩ Bùi Quý Lộ (Đại học Quốc gia Hà Nội dịch), nghĩa là: “Hội chủ người xã Man Trung là quan Đô ty Vũ Đức Cát, vợ là Vũ Thị Định, con là Vũ Văn Dung cúng

ba quan tiên”. Cũng trên địa bàn xã Nam Hải, ở làng An Hạ cũng có ngôi chùa cổ được xây dựng đầu thế kỷ XIX. Chùa cũng có quả chuông khắc bài minh ghi: Gia Long thứ 18, Kỷ Mão - 1819: “Man Trung xã, Thủ ngự Lạt hải môn, Khâm sai cai đội Cát Ngọc hầu Vũ Đức Cát”. Tạm dịch là: “Người xã Man Trung làm quan Thủ ngự của Ba Lạt, Khâm sai cai đội Cát Ngọc hầu là Vũ Đức Cát”.

Theo bản dịch và nghiên cứu của Tiến sĩ Bùi Quý Lộ về quá trình khai khẩn đất đai dẫn đến quá trình hình thành huyện Tiên Hải năm 1828 thì vị tướng tài ba chủ đạo thủy quân, quân sự của nhà Tây Sơn là Vũ Đức Cát đã được Phan Ba Vành trọng dụng thu nạp. Ông là quan cấp “Tam phẩm” của nhà Tây Sơn nhưng lại đứng về phía Phan Ba Vành lãnh đạo nông dân tiến hành cuộc khởi nghĩa chống lại triều đình nhà Nguyễn. Khi ông chết, Minh Mệnh vẫn phong tước hầu (Cát Ngọc hầu) cho ông, điều này chứng tỏ rằng cho dù ông là người bất đồng chính kiến với triều đình nhà Nguyễn nhưng ông lại là người có công lao lớn với đất nước trong những năm nhà Tây Sơn đánh giặc xâm lược phương Bắc, bất đắc chí cũng vì sự bản cứng của dân phiêu tán không có ruộng đất sinh sống mà đứng về phía Phan Ba Vành dựng cờ khởi nghĩa. Cũng rất khó khăn để tìm được tài liệu ghi chép đầy đủ về Cát Ngọc hầu Vũ Đức Cát với cuộc chiến chống lại quân triều đình nhà Nguyễn. Tương truyền ông là tướng chỉ huy của nhà Tây Sơn thao lược dũng mãnh trên chiến trường sông nước, ông vừa là thuộc hạ

trung tín của Bắc Bình vương Nguyễn Huệ và cũng là quân sư đắc lực của nhà Tây Sơn. Có một điều khó lý giải là ở những ngôi chùa cổ như “Kim Đổ tự” hay “An Hạ tự” lẽ thường đều có bi ký của chùa, nhưng ở hai ngôi chùa cổ của xã Nam Hải chúng tôi tìm mãi mà không thấy bia đá. Rất may có hai quả chuông khắc chữ Hán Nôm còn có thể khảo cứu đôi chút về Cát Ngọc hầu, tuy nhiên, ông sinh và mất năm nào cũng như quê quán ở đâu vẫn còn là ẩn số, chỉ biết rằng những tài liệu điền dã cho thấy ở làng Trung Lang xưa còn có dấu vết nền nhà cũ của ông. Các bậc cao niên của làng vẫn gọi là “đình ông Đô” - Đô ty là chức bậc của ông thời nhà Tây Sơn. Tra cứu quan chế thời đó được biết Đô ty là chức quan phòng thủ ở những nơi xung yếu có phẩm trật vào hàng tam phẩm. Như vậy, có thể suy luận ông là đại quan thời nhà Tây Sơn trấn giữ vùng cửa biển hiểm yếu chặn đường tiến, đường lui của quân địch và cũng có thể khi quân Tây Sơn tiến ra Bắc, ông đã khởi binh từ vùng đất Man Trung giúp Quang Trung trấn giữ cửa Ba Lạt (Thủ ngự Lạt hải môn) chiến đấu đánh thắng quân xâm lược phương Bắc. Sau khi nhà Tây Sơn tan rã, ông vẫn kiên trì bám trụ ở lại mảnh đất đầu sóng, ngọn gió này. Biết ông là cựu thân nhà Tây Sơn giỏi võ nghệ, dày dặn kinh nghiệm sông nước, đặc biệt là phòng thủ trên biển nên Phan Ba Vành đã tìm đến ông. Chỉ sau thời gian ngắn, lực lượng của Phan Ba Vành ngoài “Nam Hải thập bát tướng”, ông đã quy tụ được khoảng 5.000

Ông Vũ Văn Rinh, 93 tuổi, thôn Nội Lang Bắc, xã Nam Hải, huyện Tiên Hải

Thưở nhỏ tôi đã nghe các cụ kể rằng làng Nội Lang Bắc này có đình ông Đô (tức Đô ty Vũ Đức Cát) và tôi còn chơi ở nền nhà cũ của ông Đô. Bây giờ con người đông lên, nhà cửa chen lấn mất cả dấu vết nền nhà cũ của danh tướng Cát Ngọc hầu. Tuy nhiên, ở chùa Đông (Kim Đổ tự) làng Nội Lang Bắc vẫn còn quả chuông cổ và cây hoa đại có tuổi đời hơn 200 năm. Tương truyền cây đại cổ này do Đô ty Vũ Đức Cát trồng. Quả chuông cổ có khắc chữ Hán Nôm ghi danh Đô ty Vũ Đức Cát khẳng định Cát Ngọc hầu là người ở làng này, khi nhà Tây Sơn phất cờ hành quân ra Bắc đánh giặc xâm lăng thì Vũ Đức Cát đã khởi binh giúp Quang Trung đánh tan giặc vùng cửa biển Ba Lạt được Quang Trung Nguyễn Huệ tấn phong “Thủ ngự Lạt hải môn”. Sau này ông theo Phan Ba Vành cũng được phong tướng.

Ông Phạm Xuân Bách, 89 tuổi, thôn Trung Lang, xã Nam Hải, huyện Tiên Hải

Tôi đã gót 90 niên nhưng cũng chỉ nghe các cụ kể lại ngày xưa xã Man Trung có làng Trung Lang, làng rất lớn, sau chia thành Nội Lang, Tây Lang, Thục Thiện, An Tứ, An Hạ. Cũng nghe các cụ kể lại xã Man Trung có vị tướng nhà Tây Sơn sau này làm tướng của Phan Ba Vành là Thủ Lạt Cát Ngọc hầu. Còn dấu tích đình ông Đô thì tôi chưa nhìn thấy bao giờ, chỉ biết ở chùa An Hạ và chùa Đông có ghi chép về vị hầu tướng này.

Cựu chiến binh Trần Ca, thôn Nội Lang Trung, xã Nam Hải, huyện Tiên Hải

Tôi nghe các cụ kể lại trước đây còn Văn chỉ ở Trung Lang, nơi ông Vũ Đức Cát khởi binh giúp vua Quang Trung đánh giặc phương Bắc và cũng là nơi ông tổ chức rèn binh khí giúp Phan Ba Vành khởi nghĩa chống lại quan quân triều đình nhà Nguyễn, trực tiếp đối đầu với Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ. Về sau, Phan Ba Vành rút quân sang đóng ở bên Giao Thủy (Nam Định), ở Trung Lang và Ba Lạt giao lại cho Cát Ngọc hầu Vũ Đức Cát. Phan Ba Vành thua trận và phải nộp mạng cho triều đình nhà Nguyễn là do thất bại ở bên Giao Thủy.

người. Với lực lượng lớn và tài thao lược của 18 vị tướng tài giỏi trong đó có Cát Ngọc hầu Vũ Đức Cát làm quân sư kiêm hậu cần chủ yếu là rèn vũ khí, Phan Ba Vành đã chỉ huy nghĩa quân khuynh đảo tinh thần quan quân triều đình nhà Nguyễn. Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ mặc dù là đại quan triều đình nhà Nguyễn đem quân “tiêu diệt” nghĩa quân Phan Ba Vành và ông là lực lượng đối kháng thắng cuộc nhưng ông vẫn nhìn nhận một cách thấu tình đạt lý về cuộc khởi nghĩa do Phan Ba Vành cầm đầu cốt yếu là “đòi cơm no, áo ấm, ruộng cày” mà thôi. Ngoài Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ, các sứ gia thời đó cũng phải thừa nhận lý do cốt tử cuộc khởi nghĩa nông dân do Phan Ba Vành làm thủ lĩnh chống lại ách áp bức, bóc lột nặng nề của triều đình nhà Nguyễn đầu thế kỷ XIX với ước vọng “cơm no, áo ấm” cho dân nghèo chứng minh rằng Phan Ba Vành là người có khát vọng giải phóng giai cấp từ rất sớm. Cuộc khởi nghĩa tuy đã bị chìm trong biển máu, thủ lĩnh Phan Bá Vành cùng các tướng sĩ

của ông lần lượt sa vào tay quan quân triều đình Minh Mệnh và đều bị hành quyết nhưng dũng khí của ông cùng “Nam Hải thập bát tướng” và hàng nghìn nghĩa binh, nghĩa sĩ tham gia cuộc khởi nghĩa nông dân quy mô lớn đã viết lên trang sử liệt oanh của phong trào đấu tranh anh hùng của tầng lớp nông dân Việt Nam dưới thời các triều đại phong kiến lưu truyền đến muôn đời sau.

Theo sử cũ, thời vua Gia Long và Minh Mệnh 90% ruộng đất tập trung trong tay địa chủ có từ 5 - 50 mẫu. Dân nghèo không có ruộng đất lại thêm thiên tai, dịch họa, đói kém triển miên khiến cho làng xã tiêu điều, xơ xác. Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ đã phải thú nhận trong bản điều trần gửi vua Minh Mệnh: “Cái hại quan lại một hai phần thì cái hại cường hào đến tám chín phần” để vạch rõ tình trạng bóc lột của giới quan lại và tầng lớp cường hào làng xã. Người nông dân lúc đó không ruộng đất cày cấy, đói khổ lắm than bản cấp từ mà tìm theo Phan Ba Vành cùng “Nam Hải thập bát tướng” quyết chiến đấu giành quyền sống.

190

mùa xuân

■ MINH CHUYỀN

Nhìn ra phía biển từ thủa hoang sơ đến hôm nay vẫn những con sóng bạc đầu, mạnh mẽ, ào ào xô lên bờ cát, bao bọc dải đất Tiên Châu năm xưa nay là huyện Tiên Hải. Một miền quê nằm ở cuối con sông Hồng, nơi có ba cửa biển lớn được ghi dấu trong lịch sử: cửa Ba Lạt, cửa Lân, cửa Trà Lý. Những dấu mốc thiêng liêng của một vùng đất từng chứng kiến bao cuộc khấn hoang lùi biển của cư dân. Chứng kiến lòng quả cảm của những con người chống giặc ngoại xâm, là cửa tử thời chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ.

Hai tiếng Tiên Hải gọi cho người ta nhớ đến một vùng quê trước biển, nơi 190 năm trước, cư dân bản địa dưới sự chỉ huy của Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ đã thực hiện một cuộc khẩn hoang lớn nhất trong lịch sử “lùi biển” lập ra đất Tiên Châu. Nguyễn Công Trứ một con người cả đời sống vì một châm ngôn nổi tiếng:

*Đã mang tiếng ở trong trời đất
Phải có danh gì với núi sông*

Cái danh với núi sông ông để lại cho nơi này là biển vùng bãi biển hoang sơ thành vùng đất sống, đất Tiên Châu, là huyện Tiên Hải hôm nay, để cho hàng vạn người nghèo đói lập ấp, sinh sôi, phát triển suốt 190 năm qua.

Dấu vết những con đê do Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ cùng cư dân Tiên Hải đào đắp năm xưa nay vẫn còn. Nhưng cái còn lại lớn hơn chính là lòng người dân bản địa đối với Nguyễn Công Trứ ngày đó. Khi ông còn sống dân các làng Tiểu Hoàng, Tây Sơn và nhiều làng quê khác đã lập miếu thờ, đền thờ, thờ sống Nguyễn Công Trứ và hương khói cho đến tận ngày nay.

Anh Nguyễn Văn Giang, Tỉnh ủy viên, Bí thư Huyện ủy Tiên Hải cho biết: Tính từ cái mốc thành lập huyện, năm 1828 đến

nay công cuộc quai đê lấn biển của Tiên Hải không ngừng nghỉ. Trung bình 10, 20 năm Tiên Hải lại khai sinh thêm một xã mới nơi chân sóng.

Theo quy luật lùi biển và sự bồi đắp tự nhiên, cùng với nỗ lực của Đảng bộ và nhân dân huyện trong việc đầu tư, huy động sức người, sức của, trong tương lai Tiên Hải sẽ có thêm những vùng đất mới ra đời. Ở đó tiềm năng còn rất lớn, là cơ hội để Tiên Hải tiếp tục thực hiện nghị quyết của Huyện đảng bộ: Từ công nghiệp khí đốt và từ biển đi lên, từ người, từ đất đi ra.

Chúng tôi hiểu, đã từ lâu Tiên Hải luôn kiên trì với chủ trương mở rộng phát triển kinh tế biển. Một thực tế sinh động không thể phủ nhận. Những địa danh như Nam Cường, Đông Hải, Nam Phú... đã trở thành những xã mới sầm uất, đang tô đậm màu xanh trên vùng đất Tiên Châu do Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ khai mở năm xưa. Năm 1962, Đảng bộ và nhân dân Tiên Hải vinh dự được đón Hồ Chủ tịch về thăm xã Nam Cường một vùng quê biển mới tạo lập.

Hình thành, phát triển trên chặng đường gần 200 năm, tuy chưa phải là dài nhưng mảnh đất, con người Tiên Hải đã lập nên bao kỳ tích mang đậm dấu ấn lịch sử. Một vùng đất có truyền thống chinh

phục thiên nhiên và đấu tranh chống giặc ngoại xâm. Vùng đất đã hun đúc nên những người con trên đất Tiên Châu, thế hệ này qua thế hệ khác luôn cần cù sáng tạo trong lao động, kiên cường bất khuất trong chiến đấu và một tình yêu sâu nặng vì đất nước, quê hương.

Các nhà cách mạng có công lớn truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin và thành lập tổ chức hội Việt Nam cách mạng thanh niên đầu tiên ở Thái Bình như Vũ Trọng, Vũ Nhu... Và những người lãnh đạo cuộc biểu tình ngày 14/10/1930, một dấu son trong lịch sử đấu tranh cách mạng, tiếng trống năm ba mươi còn vọng đến bây giờ.

Dưới sự lãnh đạo của Xứ ủy Bắc Kỳ, các cơ sở đảng ở Tiên Hải đã tổ chức cuộc biểu tình lớn vào ngày 14/10/1930. Nông dân ba làng: Đông Cao, Nho Lâm, Thanh Giám tập trung cả nghìn người kéo lên huyện lỵ. Sau tiếng trống, tiếng tù và, tiếng loa kêu gọi khởi nghĩa phát đi từ đình làng Nho Lâm, đoàn người biểu tình rầm rập tiến vào huyện đường. Bọn lính xông ra ngăn lại rồi dùng súng xả vào đoàn người, làm 8 người chết, 13 người bị thương. Ông Lương Văn Sáng bị đạn xuyên lòi ruột, ông lòi đoạn ruột lòi ra ném vào mặt tên địch và hô vang khẩu hiệu: “Đả đảo bọn đế quốc, tay sai. Đảng Cộng sản Việt Nam vạn tuế”,

rồi ông mới gục xuống. Hành động anh hùng của ông Lương Văn Sáng thể hiện tinh thần yêu nước mãnh liệt của người dân Tiên Hải. Hành động ấy mãi mãi được lưu giữ trong lòng nhân dân.

Khi quân Pháp đánh chiếm Thái Bình chúng tràn xuống Tiên Hải càn quét, bắn phá rất dã man. Quân và dân Tiên Hải, được sự chỉ đạo của Huyện đảng bộ đã anh dũng chiến đấu, tiêu diệt nhiều sinh lực của địch. Trận đánh phục kích tại gốc cây xoan tây và trận đánh địch tại cửa Lân, du kích liên khu Nam Tiên Hải phối hợp cùng bộ đội địa phương đánh một trận quyết tử, buộc địch phải bỏ chạy. Du kích các xã An Ninh, Tiểu Hoàng, Tây Lương, Tây Ninh... đánh địch trên dọc đường 39B rất kiên cường. Ngày 27/11/1953, địch huy động 3 binh đoàn cơ động, 1 tiểu đoàn xe cơ giới mở trận càn Buttle (con trâu) đánh vào trung tâm huyện Tiên Hải. Ngày 12/12/1953 quân Pháp điều 6 binh đoàn cơ động, 3 tiểu đoàn liên quân, 8 tiểu đoàn pháo cùng xe vận tải, tàu chiến, có máy bay yểm hộ, mở trận càn OerFant (con cật) càn quét khu vực Kiến Xương, Tiên Hải nhằm san bằng mảnh đất phía Nam Thái Bình. Quân và dân Tiên Hải đã chiến đấu dũng cảm, kiên cường, bao vây chia cắt đội hình địch để đánh. Kết quả đã ngăn chặn và đập tan hai trận càn lớn, tiêu diệt và làm bị thương hàng trăm tên địch, thu nhiều vũ khí, quân dụng của chúng, góp phần cùng quân dân cả nước tiến lên giải phóng quê hương.

Đọc những con số được đúc kết qua hai cuộc kháng chiến và cuộc chiến tranh

Ảnh khai thác từ internet

Ủy Tiên Hải vui mừng cho chúng tôi biết: Trong những năm qua, kinh tế của huyện tăng trưởng khá, là trọng điểm của nền kinh tế tỉnh Thái Bình. Tốc độ tăng trưởng năm 2017 đạt 13,2%, cơ cấu kinh tế được chuyển dịch tích cực. Nông, lâm, thủy sản chiếm 39%, công nghiệp, xây dựng 43%, thương mại, dịch vụ 18%, khai thác tiềm năng biển, nuôi trồng, đánh bắt thủy sản đạt giá trị cao. Khai thác nguồn khí đốt dưới lòng đất để phát triển các khu công nghiệp, cụm công nghiệp Trà Lý, Tây An, Cửa Lân, An Ninh đang mở ra nhiều triển vọng tốt. Các điểm tiêu thụ công nghiệp, làng nghề: Tây An, Tây Sơn, Đông Cơ, Nam Hà và khu du lịch sinh thái cồn Vành diện tích gần 2.000ha đạt hiệu quả khá. Trên 5.000ha bãi bồi ven biển được quy hoạch, sử dụng nuôi trồng thủy hải sản là một trong những nguồn lợi đã và đang khai thác hiệu quả ngày càng khả quan...

Năm 2017, Tiên Hải có 27/34 xã đạt chuẩn quốc gia về xây dựng nông thôn mới. Các tổ chức chính trị - xã hội, văn hóa, giáo dục đều có bước phát triển đáng kể. Là huyện đầu tiên 100% xã, thị trấn đạt chuẩn quốc gia về y tế cơ sở. Toàn huyện có 89/101 trường học đạt chuẩn quốc gia. Hộ đói nghèo giảm từ 10,3% năm 2008 xuống 3,68% năm 2017. Tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh đạt trên 85%; công tác an ninh, quốc phòng luôn giữ vững, trật tự an toàn xã hội được bảo đảm...

Những con số được đánh giá giữa nhiệm kỳ Đại hội Đảng bộ huyện 2015 - 2020 tuy chưa đủ tiềm lực để làm nên một nền kinh tế cấp huyện giàu mạnh. Nhưng dấu sao nó cũng là nền tảng vững chắc, tự tin cho Tiên Hải đi tiếp vào thời kỳ phát triển mới.

Nguyễn Văn Giang, Bí thư Huyện ủy Tiên Hải cho biết thêm: Trên cơ sở thành tựu đã đạt được, những năm tới Tiên Hải tiếp tục làm tốt hơn nữa công tác xây dựng hệ thống chính trị, đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, phòng chống tham nhũng, tham ô, tư lợi. Tiếp tục khai thác có hiệu quả những điều kiện tiềm năng, những thuận lợi để tập trung phát triển kinh tế - xã hội. Những cơ hội lớn chúng tôi sẽ đón nhận và xúc tiến triển khai thực hiện, trong đó khu kinh tế Thái Bình được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt có 16 xã của huyện Tiên Hải. Hai là tuyến đường bộ ven biển đi qua huyện Tiên Hải sẽ kết nối giao thông hành lang ven biển Bắc Bộ. Đây là điều kiện để mở rộng quỹ đất cho đầu tư sản xuất, nâng cao hiệu quả sử dụng tài nguyên biển của các địa phương có tuyến đường đi qua. Tạo thuận lợi trong xử lý các tình huống cứu hộ, cứu nạn, ứng phó với thiên tai, với biến đổi khí hậu và tăng cường củng cố quốc phòng, an ninh khu vực ven biển. Khu du

lich cồn Vành đã được tỉnh quy hoạch, có nhiều tiềm năng thu hút các nhà đầu tư. Từ những hiện thực khả quan đó, cùng với ý chí quyết tâm, Tiên Hải phấn đấu thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội do Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXVII đề ra.

Tiên Hải phấn đấu đến năm 2020, tổng giá trị sản xuất tăng 1,8 lần so với năm 2015. Tốc độ tăng trưởng kinh tế hàng năm tăng 12% trở lên. Giá trị sản xuất nông, lâm, thủy sản tăng 4,2%/năm. Sản xuất công nghiệp, xây dựng tăng 17,4%/năm. Giá trị sản xuất dịch vụ tăng 9,1%/năm. Thu nhập bình quân đầu người năm 2020 đạt 50 triệu đồng trở lên. Giữ vững đạt chuẩn quốc gia về y tế xã giai đoạn 2011 - 2020. Phấn đấu đến năm 2020 có 95% trường mầm non, tiểu học và trung học cơ sở đạt chuẩn quốc gia. Tỷ lệ hộ nghèo còn dưới 3%. Giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, hoàn thành tốt công tác quân sự, quốc phòng địa phương. Đến hết tháng 6/2019 có 100% các xã trong huyện hoàn thành 19 tiêu chí xây dựng nông thôn mới. Huyện đạt chuẩn quốc gia về xây dựng nông thôn mới năm 2019...

Những con số chỉ tiêu tuy nằm gọn trong trang giấy, nhưng để đi tới cái đích của nó là một "núi công việc" Tiên Hải đang phải làm.

Để đạt được các mục tiêu chiến lược tổng thể phát triển kinh tế - xã hội sát với quy hoạch của trung ương, của tỉnh trên địa bàn huyện và đẩy mạnh tiến độ triển khai thực hiện, nhằm khai thác tối đa tiềm năng, lợi thế để phát triển nhanh, chắc, bền vững. Đẩy mạnh tích tụ ruộng đất, khuyến khích thu hút các doanh nghiệp đầu tư sản xuất nông nghiệp quy mô lớn theo tiêu chuẩn VietGAP. Phát triển chăn nuôi theo hướng công nghiệp, nuôi trồng thủy sản công nghệ cao. Đẩy mạnh khai thác đánh bắt xa bờ, phát triển các dịch vụ sản xuất ngư cụ tại chỗ, sửa chữa đóng tàu, chế biến, bao tiêu sản phẩm. Khuyến khích phát triển doanh nghiệp vừa và nhỏ, phát triển làng nghề, sử dụng tối đa nguồn lao động tại chỗ. Ưu tiên các doanh nghiệp và các tập đoàn kinh tế lớn, công nghệ cao, có vốn đầu tư nước ngoài. Mở rộng các khu công nghiệp và cụm công nghiệp mới. Khai thác có hiệu quả diện tích bãi bồi ven biển. Tập trung thi công các công trình trọng điểm, xây dựng trung tâm khu hành chính huyện, hệ thống đường giao thông trục chính. Hoàn thiện các công trình thủy lợi, giao thông nông thôn và các mục tiêu xây dựng nông thôn mới toàn huyện vào năm 2019. Thực hiện đồng bộ các giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo, y tế, văn hóa, thể thao. Đẩy mạnh các loại hình dịch vụ, thương mại, du lịch biển, du lịch sinh thái. Tăng cường cơ sở

vật chất khoa học công nghệ, kỹ thuật theo hướng hiện đại. Thực hiện tốt công tác an sinh xã hội. Bí thư Huyện ủy Tiên Hải Nguyễn Văn Giang nhấn mạnh, giải pháp cuối cùng cần phải thực hiện tốt việc sắp xếp tổ chức, tinh giản biên chế theo tinh thần nghị quyết của Trung ương và sự chỉ đạo của tỉnh, bảo đảm tinh gọn, hiệu quả. Đồng thời, tiếp tục đổi mới cải cách hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý điều hành, xây dựng bộ máy chính quyền nhân dân thực sự trong sạch, vững mạnh...

Có thể nói đó là những giải pháp khả thi. Nhưng để đi tới cái đích khả thi ấy, có thể cản trở bất thường vẫn đang ở phía trước. Thiên nhiên vốn khắc nghiệt, với một vùng quê biển chưa biết điều gì sẽ xảy ra. Cũng như ý kiến nhận xét của đồng chí Bí thư Huyện ủy, đồng thuận cùng chúng tôi. Cái mốc 10 năm trước Tiên Hải chưa giàu. 10 năm trở lại đây, Tiên Hải cũng chưa giàu. Nhưng cái mục tiêu dân giàu, huyện mạnh luôn là khát vọng cháy bỏng. Với những thành tựu đã đạt được, cùng với niềm tự hào về con người nơi đây, lại được quyết tâm cao của Đảng bộ và nhân dân trong huyện, chắc chắn Tiên Hải sẽ vượt qua thử thách, khó khăn, vươn lên, trở thành một huyện giàu mạnh, văn minh.

Sau buổi làm việc ở huyện đường Tiên Hải, theo con đường trải nhựa phẳng phiu, uốn lượn, chiếc xe băng băng đưa chúng tôi ra thăm một làng mới nơi giáp chân sóng. Dừng lại bên một con đê cũ, dấu tích còn lại của thời Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ khai mở ra đất Tiên Châu. Nơi người đã lập số tấu trình lên triều đình Minh Mạng xin thành lập ra huyện Tiên Hải. Vậy mà đã 190 mùa xuân đi qua. Vùng đất ngày ấy nay là những khu công nghiệp, công trường, nhà máy, những cánh đồng xanh, những làng quê sầm uất... Đứng trên cái mốc con đê Nguyễn Công Trứ quai đắp năm xưa, Bí thư Huyện ủy Nguyễn Văn Giang hướng tầm mắt ra phía những con sóng bạc đầu ngoài biển, bộc bạch: Cứ cái đà tiến ra biển và quyết tâm cao, có thể một ngày nào đó Tiên Hải sẽ có thêm những khu kinh tế, đô thị mới sầm uất ra đời.

Niềm tin từ đồng chí Bí thư Huyện ủy Tiên Hải lan truyền sang chúng tôi một cảm giác hiện thực. Tuy nhiên, để ra đời thêm một Tiên Hải mới, còn phải vượt qua quãng thời gian bồi tụ của tạo hóa. Còn phải vượt qua muôn vàn thử thách khó khăn. Nhưng khó khăn như thời Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ dùng sức người "công đất" coi đê còn lập ra một vùng quê mới. Chúng tôi tin các thế hệ người Tiên Hải nhất định cũng sẽ làm được. Ngày ấy, một huyện Tiên Hải mới nơi chân sóng sẽ lại ngân vang khúc hát về những người đi mở đất hôm nay.

biên giới mới thấy sự đóng góp của Đảng bộ và nhân dân Tiên Hải là vô cùng to lớn. Toàn huyện có hơn 22.000 người tham gia quân đội, có gần 5.000 liệt sĩ, 618 Bà mẹ Việt Nam anh hùng, 3.200 thương bệnh binh, trên 3.230 người hoạt động kháng chiến và nạn nhân bị nhiễm chất độc hóa học... Ghi nhận sự cống hiến đó, Đảng, Nhà nước đã phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang cho nhân dân và lực lượng vũ trang huyện Tiên Hải. Đại đội 4 nữ dân quân Đông Lâm và Hợp tác xã mua bán Tây Giang được phong tặng danh hiệu Anh hùng Lao động xây dựng xã hội chủ nghĩa. Các xã Đông Lâm, Tây Tiến, An Ninh, Tây Giang, Nam Hà, Đông Minh, Tây An, Vũ Lăng, Tây Lương, Tây Ninh, Công an huyện và 11 cá nhân được phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân. Trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, nhiều người con của Tiên Hải có những đóng góp xứng đáng. Các tướng lĩnh anh hùng, các danh nhân tiêu biểu, nhiều người từng đảm nhiệm những trọng trách lớn trong quân đội, như Đại tướng Hoàng Văn Thái. Có người là bộ trưởng, là Ủy viên Trung ương Đảng. Đặc biệt, Tiên Hải còn có người con đương nhiệm là Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư Trung ương Đảng, họ là niềm tự hào của đất nước, của quê hương.

Từ nền tảng của mảnh đất con người anh hùng, Đảng bộ và nhân dân Tiên Hải không ngừng nỗ lực phấn đấu đi lên. Trải qua các thời kỳ huyện luôn là một điểm sáng về xây dựng phát triển kinh tế - xã hội.

Anh Nguyễn Văn Giang, Bí thư Huyện

Ảnh khai thác từ internet

TIỀN HẢI

NHIỀU GIẢI PHÁP để công nghiệp cất cánh

■ HÀ THANH

Xác định công nghiệp là một trong ba trụ cột quan trọng trong phát triển kinh tế, phát huy tiềm năng, thế mạnh của huyện, Tiên Hải đã tập trung mọi nguồn lực đầu tư hạ tầng, tạo môi trường sản xuất, kinh doanh thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân. Những kết quả đạt được rất đáng ghi nhận, thực sự mở ra bức tranh kinh tế sinh động cho địa phương.

Dây chuyền sản xuất của Công ty TNHH Sứ Đông Lâm (Tiền Hải).

Để tạo sự thống nhất từ trong Đảng tới các cấp chính quyền, đoàn thể và các tầng lớp nhân dân, Ban Thường vụ Huyện ủy Tiên Hải thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động, nhất là quán triệt sâu rộng nội dung Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX về ba đột phá chiến lược tăng trưởng kinh tế. Trong đó, huyện tập trung cải cách hành chính, nâng cao năng lực cạnh tranh và cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh. Cùng với đó, Huyện ủy cũng có nghị quyết chuyên đề về đẩy mạnh phát triển công nghiệp trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong phát triển kinh tế.

Gần 3 năm qua, Tiên Hải đã huy động mọi nguồn lực đầu tư kết cấu hạ tầng, kỹ thuật: các tuyến giao thông; quy hoạch, nâng cấp hệ thống điện, hệ thống phân phối khí thấp áp bảo đảm đồng bộ, đáp ứng nhu cầu sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp. Năm 2017, toàn huyện đã xây dựng mới và cải tạo được 12,5km đường huyện, nâng tổng số đường huyện đạt tiêu chuẩn theo quy hoạch là 47,2/80,1km. Hiện tại, Tiên Hải đang triển khai xây dựng tuyến đường ĐH.35 dài 9km, ĐH.33 dài 7,5km, làm thủ tục chuẩn bị đầu tư đường ĐH.34 dài 6,5km. Sau khi các tuyến đường hoàn thành sẽ đạt 87,64% hệ thống đường huyện đạt tiêu chuẩn cấp IV đồng bằng theo quy hoạch. Tiên Hải cũng tích cực

vận động nhân dân thực hiện tốt phong trào xây dựng đường giao thông nông thôn theo phương châm “Nhà nước và nhân dân cùng làm”; đã tiếp nhận 138.767 tấn xi măng hỗ trợ của tỉnh, huy động nhân dân tự nguyện hiến 4.685.040m² đất, hàng trăm tỷ đồng và hàng triệu ngày công lao động xây dựng 32,6km đường giao thông trực xã, 234,31km đường trực thôn, 423,04km đường nhánh cấp I, 92,5km đường giao thông nội đồng...

Huyện cũng triển khai mở rộng khu công nghiệp Tiên Hải với diện tích 466ha; cụm công nghiệp An Ninh 50ha thu hút hàng chục dự án lớn đầu tư vào địa bàn. Đặc biệt, Tiên Hải phối hợp với các sở, ngành, đơn vị của tỉnh thực hiện các bước quy hoạch chung cho 16 xã nằm trong khu kinh tế Thái Bình góp phần tạo điều kiện thuận lợi cho người dân địa phương, doanh nghiệp trong và ngoài huyện đầu tư phát triển kinh tế. Nhiều doanh nghiệp khi đầu tư và đi vào hoạt động đều đánh giá cao môi trường đầu tư, kinh doanh của huyện Tiên Hải được cải thiện rõ rệt; hạ tầng giao thông tại các khu công nghiệp, cụm công nghiệp được nâng cấp, hấp dẫn nhà đầu tư. Chỉ tính riêng năm 2017 và 9 tháng đầu năm 2018, Tiên Hải đã thu hút gần 40 dự án đăng ký đầu tư với tổng số vốn hơn 4.000 tỷ đồng.

Không chỉ có môi trường đầu tư thông thoáng, Tiên Hải còn triển khai đồng bộ

các giải pháp: giải phóng mặt bằng, tạo quỹ đất sạch cho doanh nghiệp; tổ chức đối thoại tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp; có cơ chế khuyến khích đầu tư và hỗ trợ sản xuất; đào tạo nguồn nhân lực phục vụ các khu công nghiệp, cụm công nghiệp và làng nghề. Nhờ đó, các dự án đi vào hoạt động sản xuất, kinh doanh đều phát huy hiệu quả, giải quyết việc làm và thu nhập ổn định cho trên 6.000 lao động nông thôn. Nhiều doanh nghiệp có doanh thu cao: nhà máy gạch Mikado đạt 300 tỷ đồng/năm, nhà máy gạch Viglacera đạt 250 tỷ đồng/năm, Công ty Sứ Hào Cảnh đạt 260 tỷ đồng/năm, Công ty Pha lê Việt Tiệp đạt 145 tỷ đồng/năm và Công ty Sứ Đông Lâm đạt 58 tỷ đồng/năm.

Ông Vũ Văn Toan, Phó Trưởng phòng Kinh tế - Hạ tầng huyện Tiên Hải cho biết: Đối với việc phát triển nghề và làng nghề, Tiên Hải phát huy tối đa tiềm năng, thế mạnh của huyện, tập trung thu hút đầu tư để phát triển các sản phẩm làng nghề gắn với xây dựng nông thôn mới. Trong đó, huyện khuyến khích, hỗ trợ cho các doanh nghiệp về công tác giải phóng mặt bằng tại các cụm công nghiệp, các thủ tục hành chính và các thủ tục pháp lý để doanh nghiệp đẩy nhanh tiến độ hoàn thành các dự án. Tạo điều kiện để các làng nghề, các doanh nghiệp trên địa bàn huyện xúc tiến thương mại, quảng bá sản phẩm, mở rộng thị trường. Triển khai

hiệu quả đề án đào tạo nghề cho lao động nông thôn, tập trung vào các nghề: may mặc, cơ khí chế tạo, chế biến nông, lâm, thủy sản. Tiên Hải tiếp tục triển khai đề án phát triển ngành nghề tiểu thủ công nghiệp và các làng nghề tại các xã khu Nam, giai đoạn 2016 - 2020 với các nghề: làm nón, dệt chiếu, chế biến nước mắm, chế biến thủy sản, chế biến gỗ gia dụng và mỹ nghệ... Ngoài ra, huyện cũng khuyến khích người dân xây dựng mô hình tổ hợp tác nhằm tạo mối liên kết trong quá trình phát triển sản xuất, kinh doanh; tổ chức đào tạo, nâng cao tay nghề cho lao động; tập trung đầu tư máy móc, đổi mới mẫu mã, nâng cao chất lượng sản phẩm làng nghề, mở rộng thị trường trong và ngoài nước.

Trong những năm tới, để phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp theo hướng bền vững, Tiên Hải chủ trương thực hiện tốt công tác cải cách hành chính theo hướng tinh gọn, nhanh chóng, đúng pháp luật, tạo mọi điều kiện hỗ trợ cho các doanh nghiệp khi thực hiện dự án đầu tư trên địa bàn. Tăng cường trao đổi, đối thoại với các doanh nghiệp nhằm nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, những khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp để kịp thời có giải pháp tháo gỡ khó khăn, thúc đẩy phát triển sản xuất cho doanh nghiệp. Thực hiện các cơ chế hỗ trợ, khuyến khích doanh nghiệp đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng để phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp. Đặc biệt, huyện xây dựng lộ trình phát triển nghề và làng nghề tại các địa phương, hình thành các cơ sở vệ tinh cung cấp nguyên liệu cho các doanh nghiệp khi khu kinh tế ven biển thành lập.

Ông Phạm Hồng Tùng, Phó Bí thư Huyện ủy Tiên Hải cho biết: Để tiếp tục thúc đẩy phát triển đồng bộ hệ thống đường giao thông, Ban Thường vụ Huyện ủy chỉ đạo cấp ủy, chính quyền từ huyện đến cơ sở vận dụng sáng tạo các cơ chế, chính sách, khai thác tối đa nguồn lực đầu tư các nguồn vốn của trung ương, của tỉnh dành cho phát triển hạ tầng giao thông. Thực hiện lồng ghép có hiệu quả, ưu tiên sử dụng nguồn vốn ngân sách trong Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới để thực hiện tiêu chí giao thông. Đồng thời, huyện chú trọng phát triển giao thông nông thôn theo quy hoạch gắn với nâng cấp các tuyến đường hiện có, phát triển phù hợp với quy hoạch kết cấu hạ tầng và quy hoạch sử dụng đất. Thực hiện tốt phương châm “Nhà nước và nhân dân cùng làm”, phát huy sức lực, nguồn lực của nhân dân đóng góp để phát triển mạng lưới giao thông nông thôn trên địa bàn. Nâng cao nhận thức của cấp ủy, chính quyền và các tầng lớp nhân dân về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của hạ tầng giao thông. Thực hiện tốt việc quy hoạch, giải phóng mặt bằng xây dựng các tuyến đường ven biển nằm trong khu kinh tế biển nhằm khai thác tối đa lợi thế về điều kiện tự nhiên, vị trí trong việc kết nối kinh tế, công nghiệp, thương mại, dịch vụ, du lịch với các địa bàn lân cận. Kết hợp chặt chẽ giữa thu hút đầu tư, phát triển hạ tầng giao thông với bảo đảm quốc phòng, an ninh, bảo tồn và phát huy giá trị của hệ sinh thái biển.

Với tiềm năng; tài nguyên thiên nhiên phong phú, vị trí địa lý thuận lợi, nguồn nhân lực dồi dào, hạ tầng đồng bộ theo hướng hiện đại cùng với những cơ chế thu hút đầu tư thông thoáng, Tiên Hải đang trở thành điểm đến hấp dẫn của các nhà đầu tư. Với truyền thống đoàn kết, cần cù, chịu khó, sáng tạo trong lao động, sản xuất, mỗi người dân Tiên Hải đang trở thành những cánh én dệt nên mùa xuân cho bức tranh kinh tế của vùng đất cửa ngõ tiến ra biển Đông của Thái Bình.

Biển và người hát khúc tình ca

■ MẠNH THẮNG

Với chiều dài bờ biển 23km, ba mặt tiếp giáp với sông, biển, Tiên Hải xác định kinh tế biển là ngành kinh tế mũi nhọn, nhất là trên hai lĩnh vực khai thác và nuôi trồng thủy hải sản, tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội địa phương đồng thời bảo đảm vững chắc về quốc phòng, an ninh.

Thu hoạch ngao tại xã Nam Thịnh (Tiên Hải).

Dưới nắng chiều, trên mặt biển lấp lánh màu bạc trải dài, tại bến cá Cửa Lân nhộn nhịp khi hàng chục tàu thuyền đẩy áp cá, tôm, mực... cập bến. Chúng tôi như đắm mình trong không khí đầy áp tiếng cười nói vui vẻ của bà con ngư dân hân hoan khi nhận “lộc” của biển sau những lần ra khơi. Cũng như nhiều ngư dân khác, ông Bùi Đức Cường, xã Nam Thịnh lại chuẩn bị ngư lưới cụ và các vật dụng cần thiết khác tiếp tục ra khơi đánh bắt hải sản. Biển không chỉ là nghiệp

mưu sinh của ngư dân Tiên Hải mà còn là cuộc sống tinh thần, họ bám biển không chỉ để kiếm sống, nối nghiệp cha ông mà còn là góp phần bảo vệ vùng biển, khẳng định chủ quyền đất nước. Hiện nay, Tiên Hải có gần 600 tàu thuyền đánh bắt hải sản, sản lượng khai thác hải sản hàng năm đạt trên 24.543 tấn. Tàu thuyền trên địa bàn huyện đang phát triển theo hướng giảm dần các tàu có công suất nhỏ, tăng dần số tàu có công suất lớn. Trên tàu đã được trang bị đầy đủ các trang thiết bị an

toàn như hệ thống thông tin liên lạc tầm xa, phao cứu sinh... Ngoài ra, những năm qua Tiên Hải phát triển đội tàu đánh bắt xa bờ đã góp phần tăng nhanh sản lượng khai thác và thu hút lao động trong lĩnh vực khai thác thủy sản. Để phát triển nghề khai thác hải sản có hiệu quả, an toàn và bền vững, các ngành chuyên môn, địa phương ven biển của Tiên Hải đã tích cực phối hợp chặt chẽ với Bộ đội Biên phòng tăng cường công tác quản lý tàu cá, chỉ đạo hướng dẫn các chủ tàu và ngư dân

tổ chức lại sản xuất theo hướng lấy hộ và nhóm hộ làm đơn vị cơ sở, liên kết các tàu thuyền đánh cá thành từng đội, đoàn để hợp tác sản xuất, giúp đỡ nhau bám biển, đồng thời hỗ trợ ứng cứu khi xảy ra thiên tai. Bên cạnh vươn khơi bám biển, nuôi trồng thủy hải sản vẫn là thế mạnh giúp người dân ven biển phát triển kinh tế vững chắc. Tổng diện tích nuôi trồng thủy sản của huyện Tiên Hải khoảng 4.888ha, sản lượng nuôi trồng hàng năm đạt 68.938 tấn (riêng sản lượng ngao đạt 54.000 tấn). Giá trị sản xuất ngành thủy sản năm 2017 đạt trên 2.100 tỷ đồng. Có được kết quả trên, nhiều năm qua, Tiên Hải đã quan tâm khai thác tốt các tiềm năng đất đai, lao động và ngành nghề của huyện miền biển, giúp nông nghiệp, nông dân, nông thôn thay đổi diện mạo, ngày càng giàu mạnh trước thách thức thời tiết cực đoan, biến đổi khí hậu. Nghề nuôi tôm nước mặn, nước lợ, cá vược, cá song, cua, ngao, đang phát triển mạnh ở các xã ven biển, ven cửa sông như: Nam Thịnh, Đông Minh, Nam Cường, Nam Phú... trong đó, diện tích nuôi ngao hàng năm đạt gần 2.000ha. Nghề nuôi ngao đã góp phần vào chuyển đổi mạnh trong cơ cấu kinh tế nông thôn ven biển, tạo việc làm, xóa đói giảm nghèo cho các hộ nuôi trồng thủy hải sản. Ngao Tiên Hải đã trở thành thương hiệu và được xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc và châu Âu, đóng góp giá trị hàng trăm tỷ đồng mỗi năm. Đặc biệt, các địa phương ven biển đã và đang phát triển nuôi tôm thẻ chân trắng theo mô hình công nghệ cao, đây là mô hình cho tỷ lệ nuôi tôm thành công hơn 90% cũng như hiệu quả kinh tế cao gấp nhiều lần nuôi tôm ao đất. Nhiều hộ dân từ chỗ khó khăn đã giàu có lên sau vài ba vụ bội thu. Để phát huy tiềm năng mặt nước biển nuôi trồng hải sản và quản lý tốt bãi triều, Tiên Hải cũng đã ban hành quy định quản lý hoạt động nuôi trồng thủy sản trên bãi triều, mặt nước biển trên địa bàn; một số chính sách quan trọng khuyến khích phát triển sản xuất hàng hóa nông nghiệp tập trung, định hướng về mùa vụ sản xuất; rà soát quản lý quy hoạch, thực hiện các quy định về quản lý nuôi trồng thủy sản. Chủ động kêu gọi thu hút các doanh nghiệp lớn đầu tư hạ tầng phát triển giống nuôi thủy sản. Ngoài ra, huyện còn chú trọng khuyến khích các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất đầu tư vào lĩnh vực chế biến thủy sản đông lạnh như: chế biến ngao đông lạnh, nước mắm, bột cá... phục vụ thị trường trong nước và xuất khẩu.

AN NINH

Địa chỉ đỏ CHỖ GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG

■ PHAN LỢI

Năm 2001, xã An Ninh (Tiền Hải) là một trong những xã đầu tiên của tỉnh được Nhà nước phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang. Trong thời kỳ đổi mới, xã nhanh chóng vươn lên trở thành điển hình mới về phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Đặc biệt, đây là xã có nhiều dòng họ sản sinh ra những người con lỗi lạc, trở thành "địa chỉ đỏ" để giáo dục cho các thế hệ về những truyền thống tốt đẹp.

Mảnh đất địa linh

Làng Trình Phố (nay là xã An Ninh, Tiền Hải) còn có tên là làng Trình Phá, Trình Giang, đến thời Pháp thuộc, do đông vui như phố xá nên đổi tên là Trình Phố. Trình Phố không phải là một làng cổ nhưng nơi đây ghi đậm dấu ấn của một vùng quê đồng bằng Bắc Bộ. Đặc trưng của Trình Phố là không có cư dân bản địa, họ từ nhiều địa phương, gồm nhiều nguồn gốc di cư, quần tụ đến nơi đây, lập nên xóm làng. Làng Trình Phố hiện có ba thôn: Trình Trung, Trình Nhất và Trình Nhì. Cùng với quá trình bồi đắp của phù sa, Trình Phố ngày nay cách xa biển hàng chục ki-lô-mét nhưng thời xưa kia, làng chính là vùng cửa biển. Dấu tích của một thời làng từng là nơi đầu sóng ngọn gió vẫn còn đến ngày nay với các địa danh: cây đa bến Chài (nơi ban đêm ngư dân về đây neo thuyền, phơi lưới); gò Hến (ngao, sò, ốc, hến tập thành gò, đống)... Về dân cư, gia phả các dòng họ trong làng đều ghi lại rằng: năm Bính Ngọ đời Hồng Đức 17 (1480), vua Lê Thánh Tông sai Trấn Lộ tướng quân Lê Đình Ngạn (Chu Ngạn) ra trấn giữ cửa bể Đông, đóng đồn tại Kỳ Bố hải khẩu (thành phố Thái Bình bây giờ). Trong một lần tuần du, Chu Ngạn phát hiện ra vùng đất phù sa màu mỡ nhô lên giữa trời nước, không có dân cư sinh sống. Ông tâu với vua, xin đứng ra chiêu dân lập ấp. Được chỉ dụ, Lê Đình Ngạn về quê (vùng Hậu Lộc, Thanh Hóa) chiêu tập các dòng họ mà người đứng đầu là các quan võ từng đánh Nam, dẹp Bắc vừa hồi hưu, đi khai phá vùng đất mới. Cùng lúc đó có các cuộc di dân khi lẻ tẻ, khi ồ ạt từ vùng thượng du và trung du phía Bắc, từ Thanh Nghệ - Tĩnh, từ Nam Định, Hải Dương và từ vùng Đông Triều (Quảng Ninh) về Thái Bình. Luống dân cư lớn cuối cùng đến sinh sống trên đất Thái Bình diễn ra vào những năm hai mươi của thế kỷ XIX. Như vậy, có thể nhận thấy một đặc điểm nổi bật của cư dân Trình Phố phân chia thành hai tầng lớp khá rõ rệt: một bộ phận xuất thân là những người nghèo khó đi tìm mảnh đất mới để kiếm kế sinh nhai; bộ phận khác là những người có gốc gác từ dòng dõi thế gia lệnh tộc, tổ tiên là những người được phong thực ấp, thái ấp ở địa phương. Nhưng dù xuất thân từ nguồn gốc nào, trong cuộc sống, họ vẫn luôn đùm bọc, giúp đỡ lẫn nhau và quần tụ thành các xóm làng trừ phú với các dòng họ lớn như Chu, Trần, Bùi, Phạm, Ngô, Đỗ...

Trình Phố còn là làng nổi tiếng với nhiều người đỗ đạt. Đến triều Nguyễn, tuy mới được lập nhưng làng đã có 1 trong số 2 tiến sĩ (Ngô Quang Bích và Trần Xuân Sác); 3 người (Bùi Bồng, Bùi Viện, Nguyễn Đức Trạch) trong 13 cử nhân của huyện. Từ thời xưa đã lưu truyền trong dân gian

Nhà thờ họ Trần (Trình Trung, xã An Ninh) luôn là chỗ dựa vững chắc về tinh thần, tạo thêm nguồn sức mạnh đoàn kết cho con cháu trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ quê hương, đất nước.

miền Sơn Nam hạ câu ca: "Trình Phá có mã làm quan" như minh chứng cho tinh thần hiếu học của người dân Trình Phố, khẳng định đây là mảnh đất địa linh.

Sản sinh nhân kiệt

Người xã An Ninh, dù sinh sống tại bản địa hay lập nghiệp nơi xa luôn đau đáu nỗi niềm về nơi chôn rau cắt rốn và luôn tự hào về mảnh đất quê hương là chiếc nôi sản sinh ra các danh nhân, sĩ phu yêu nước, chiến sĩ cộng sản nổi tiếng, trong đó phải kể tới Bùi Viện và Vũ Trọng. Bùi Viện (1839 - 1878), hiệu là Mạnh Dục, sinh ra ở làng Trình Phố, tổng An Bồi, huyện Trực Định, phủ Kiến Xương, tỉnh Nam Định (nay là xã An Ninh, huyện Tiền Hải, tỉnh Thái Bình). Bùi Viện đỗ tú tài năm Giáp Tý (1864), đỗ cử nhân năm Mậu Thìn (1868) nhưng không đỗ tiến sĩ. Bùi Viện được đánh giá là một nhà canh tân lỗi lạc kiêm nhà kinh tế, ngoại giao của Việt Nam cuối thế kỷ XIX. Ông là nhà ngoại giao đầu tiên trong lịch sử nước ta sang Mỹ và đã hai lần gặp Tổng thống Mỹ. Lần thứ nhất vào năm 1874, Bùi Viện đã gặp Tổng thống Ulyse Simpson Grant nhưng vì ông không mang theo quốc thư nên hai bên không thể có một cam kết chính thức. Năm sau (1875), Bùi Viện cầm đầu đoàn sứ bộ mang quốc thư trở lại Mỹ.

Nhưng lần đi này, tình hình thế giới đã biến chuyển bất lợi cho nước ta, Mỹ thay đổi chính sách nên Tổng thống Grant từ chối viện trợ cho Việt Nam chống Pháp. Bùi Viện đành tay không trở về Tổ quốc. Sau khi về nước, Bùi Viện đề xuất với vua Tự Đức một tư tưởng canh tân đất nước táo bạo. Cùng thời với ông, trào lưu đòi canh tân của nhiều chính khách có tên tuổi như Trần Tiễn Thành, Phan Thanh Giản, Phạm Phú Thứ, Nguyễn Trường Tộ, Nguyễn Lộ Trạch đều không được thực thi. Riêng các đề nghị canh tân của Bùi Viện ít lý luận, giàu thực tiễn, hiệu quả nhanh, nên tuy không có bề rộng như các ông trên lại được vua Tự Đức cho thực hành. Chỉ với 200 binh phu trung thành, ông tổ chức khơi sông, vượt thồ, đặt nhà thương điểm, xây công sở... đặt nền móng cho việc mở thương cảng Hải Phòng. Bằng tài trí hơn người, chỉ trong vài tháng ông đã xây dựng được 2.000 quân Tuần dương, 200 thuyền lớn trang bị đầy đủ vũ khí, giải tán được bọn hải phi người Thanh, bảo đảm an ninh trên biển, bảo hộ cho các thuyền buôn. Bùi Viện còn lập ra "Chiêu dương thương cục". Đây là công ty buôn lớn tổ chức việc buôn bán giữa Việt Nam và Trung Quốc, sản phẩm trao đổi chủ yếu là bán nông thổ sản và mua về hàng gốm sứ, tơ lụa,... Tuy nhiên,

Trải qua hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, đế quốc Mỹ xâm lược và trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc, Đảng bộ và nhân dân xã An Ninh đã tiễn đưa hơn 1.250 con em lên đường nhập ngũ; 268 người anh dũng hy sinh; 69 người là thương binh; 32 người là bệnh binh và bị nhiễm chất độc hóa học. Toàn xã có 101 lão thành cách mạng; 36 Bà mẹ Việt Nam anh hùng; 165 cựu thanh niên xung phong; hàng nghìn quân nhân đã hoàn thành nhiệm vụ.

Từ năm 1965 đến năm 1975, An Ninh đã thực hiện nghĩa vụ đóng góp cho Nhà nước và gửi ra tiền tuyến hơn 5.000 tấn lương thực, 450 tấn thực phẩm, trên 10.000 tấn gia cầm.

những ý tưởng canh tân táo bạo của Bùi Viện mới thực hiện được chưa đầy 10 năm thì ông đột ngột từ trần ở tuổi 40 tràn đầy nhiệt huyết.

Trình Phố còn tự hào là nơi chi bộ Thanh niên đầu tiên của Thái Bình được thành lập vào đầu năm 1927 với 7 hội viên do đồng chí Vũ Trọng (Trình Phố) làm Bí thư. Việc vận động, xây dựng, thành lập tổ chức này gắn liền với công sức, tài trí của người cộng sản Vũ Trọng, sau khi ông tham dự lớp huấn luyện của Tổng bộ Thanh niên tại Quảng Châu (Trung Quốc). Dưới sự lãnh đạo của ông, tổ chức Thanh niên đã phát triển nhanh chóng, năm 1928 có 27 hội viên, cuối tháng 6/1929, tổ chức Thanh niên đã có 13 cơ sở ở 12 làng với 120 hội viên. Tháng 3/1928, ông được bầu làm Ủy viên Ban Chấp hành Tỉnh Đảng bộ phụ trách phong trào Kiến Xương - Tiền Hải. Sự ra đời và hoạt động của tổ chức Thanh niên và các tổ chức quần chúng đã tạo nên sự chuyển biến quan trọng trong phong trào cách mạng ở Tiền Hải mà điển hình là cuộc biểu tình ngày 14/10/1930. Ngày đó, xã Trình Phố - chiếc nôi của phong trào cách mạng Kiến Xương và Tiền Hải được giao nhiệm vụ vận động quần chúng tham gia; tổ chức treo cờ diễn thuyết tại chợ huyện; phá cổng để cán xe địch; bắt giữ bọn địa chủ, cường hào địa phương... Mặc dù bị kẻ thù khủng bố, đàn áp dữ dội, nhưng Chi bộ Trình Phố vẫn lãnh đạo quần chúng duy trì, phát triển phong trào đấu tranh cách mạng. Ngày 21/8/1945, nhân dân Trình Phố tay cầm búa, cuốc xẻng... tập hợp về An Bồi (phủ Kiến Xương) mít tinh, biểu tình, treo cờ, đánh đổ bọn địa chủ cường hào gian ác địa phương, tiến hành tổng khởi nghĩa giành chính quyền.

Những tháng ngày đấu tranh cách mạng, những tám gương của các bậc tiền nhân đã tôi luyện cho Đảng bộ và nhân dân xã An Ninh bản lĩnh chính trị vững vàng để bước vào thời kỳ đổi mới. Là xã đầu tiên của Tiền Hải hoàn thành xây dựng nông thôn mới, vùng quê cách mạng Trình Phố - An Ninh ấy đã và đang chuyển mình vươn lên với sự nỗ lực, đoàn kết của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, tạo nên gạch nối sống động giữa quá khứ và hiện tại về một miền quê anh hùng.

CẦU BÒ QUA PHỐ

■ Ký của nhà văn VÕ BÁ CƯỜNG

Kỳ 16: Chuyện đời gió gió, mưa mưa

Cầu Bò năm 1963.

Bao năm li loạn, sau hòa bình Thái Bình trở thành quê hương năm tấn. Cả nước nhìn vào cái kho gạo đồng bằng tưởng rằng mình đã no. Nhưng những văn nhân về chơi Thái Bình cũng có ngày bụng đói, nằm hút thuốc lao vật, nhìn trời cao, nghe sóng vỗ. Hẳn lúc đó lại nhớ tới Hôn người Chinh Phu.

Họ sống thật "người". Đó là Văn Cao, Nguyễn Sáng, Lưu Công Nhân về Thái Bình tá túc ở nhà Trần Dậu. Nguyễn Sáng luôn mồm kêu: "Ôi, tôi cô đơn quá! Giá lúc này có người phụ nữ bên cạnh để chăm sóc tôi thì phải? Nhưng người đó là mẹ tôi vẫn hơn". Nguyễn về Thái Bình trong lúc Dậu đang vẽ "Cầu phao trong chiến tranh". Nhà điêu khắc Hà Trí Dũng đánh giá "là bức tranh đẹp cả về bút pháp lẫn màu sắc. Xem tranh thấy sự bề bộn gợi được không khí thời chiến".

Đi qua cái ngõ hoa xoan tím, gặp con đường đất đỏ lối rẽ vào nhà Dậu. Tao nhân mặc khách đều bắt gặp cái lô đất đắp vuông bằng cái chiếu to, cao 50 phân, vuông vắn bảo nhẵn trông như cái bàn làm việc, trùm hụp chiếc màn cà tàng màu lá chuối khô bỏ thông. Đây là cái "giường hạnh phúc" mà vợ chồng Trần Dậu gánh đất hàng tháng từ Đồng Lôi về đắp nên. Nhà Dậu nghèo, lấy tiền đâu ra đóng giường gỗ? Có lần Dậu nói với bạn hữu: "Khê chứ! Thầy Sáng đang nằm ngủ trên giường "hạnh phúc" của tôi. Thấy mới về đêm trước, sáng nay đã phóng xe đạp đi Tiên Hải, Đình Quảng Nạp, Đông Châu, Thuận Vi". Có người hỏi: "Danh họa Nguyễn Sáng thật à? Đúng ông là người "cô đơn" sống độc hành vượt lên mọi khó khăn. Thế mà người ta gán tội ông là người có "vấn đề", rồi cứ lấy "vấn đề" ra hành hạ họa sĩ". Thời nào cũng thế, họ ghen ăn tức ở, thói đời đa đoan lắm. Rồi sau hòa bình 1954 ông không được bình bầu xét tặng huân huy chương gì hết. Cái ông "vấn đề" ra sức hành hạ họa sĩ. Khổ thật! Rồi cuộc chiến tranh chống Mỹ. Thắng lợi cận kề, thống nhất sắp đến. Người ta thì mừng, Nguyễn Sáng rất lo, lâu bầu với bạn hữu: "Giải phóng tao về thăm quê. Họ hàng bà con hỏi: "Chú đi làm Việt Minh, Việt Cộng từng ấy năm, thế mà trên ngực không

có cái mề đay. Mày bảo tao nói sao? Tao buồn lắm". Rồi Nguyễn khóc. Ông mất ngủ, bệnh mất ngủ kéo dài. Gặp tướng Trần Độ ông quay ra than thở về cái bệnh quái đản của mình. Trần Độ nhìn ông không chớp mắt, về thông cảm và đi kiếm thuốc sedusen.

Thầy sống trong căn nhà hộ độc thân 12m², số 65, Nguyễn Thái Học. Vợ chồng họa sĩ Trần Dậu hay lui tới gian phòng nhỏ đó để ăn cơm với thầy Sáng. Hồi đó vợ Dậu làm công nhân quốc phòng. Sau khi lấy chồng về quê, bao nhiêu xoong chảo, bát đĩa, nồi niêu đem cho thầy hết. Thầy nói: "Mỗi khi lục thêm đôi đũa, lấy thêm cái chén ăn, thầy như vui lên, như tìm thấy cảm giác mới, xóa đi được mọi sự cô đơn trong gian phòng này". Thầy có cái khay đủ sắp cơm cho hai người ăn. Thế mà trưa tối chỉ có mình thầy như chiếc bóng mờ hắt lên tường rêu ẩm mốc. Ông về Thái Bình để lấy cảm giác về

tranh "Con mèo", tranh "Chơi trâu". Thầy rất thích thấp nền. Hôm nào không có nền lại thấy khuôn mặt thầy buồn thiu. Có lần vợ Dậu mua một hộp diêm (5 bao) để thầy thấp nền, hoặc châm vào chiếc đèn nhỏ xíu bụi bặm để ở dưới chân cột.

Hồi thầy về nhà Dậu, có cái khung tranh lòng máng bằng gỗ quý thầy đem tặng Dậu. Khung dài 1 mét, rộng tám mươi phân giờ được trang trọng căng bức tranh sơn dầu họa sĩ Trần Dậu vẽ mẹ mình. Cô Thủy là người mẫu, thầy yêu cô rồi lấy cô. Sau ngày cưới, thầy ở với cô chừng một năm rồi cô mất. Lần này về Thái Bình, thầy dẫn Thủy đi theo. Ở với vợ chồng Dậu được mấy ngày sau dắt nhau đi Sa Pa, phố Cáo Đông Văn về tranh biên giới. Thầy làm thơ về Sa Pa: "Núi cao vẫn cứ say mây/Ra về vẫn nhớ nơi đây ngọt ngào/ Chia tay không một lời chào/Mây không hẹn núi, núi nào say mây" (Tháng 7/1963).

Cuộc du sơn ấy thầy Sáng vẽ được nhiều tranh đẹp, còn Dậu túi xách linh kinh đồ nghề với chiếc bình toong rượu lúc nào cũng trên vai. Khi về anh ra mắt với bạn bè bức tranh "Phố núi" gợi chiều biên giới. Trong những ngày lang thang với mây bay gió thổi Ô Quy Hồ, thầy trò thường trái áo mưa dưới gốc cây tránh nắng, tay Dậu đưa cho thầy một "choác" nếp hoa vàng. Trong lúc tợp chén rượu, thầy giảng giải cho Dậu: "Muốn vẽ được phải sống hay, sống đẹp, sống có tư tưởng. Nó giản dị thế đấy, nhưng giản dị đâu là khô khan, sáo rỗng. Bởi con tim người nghệ sĩ phải thực sự yêu thương con người và cuộc sống, mới vẽ được".

Theo tâm sự của Dậu với bạn hữu: "Thầy Sáng vẽ tranh vào thơ và thổi hồn thơ vào tranh". Từ ngày gặp thầy đến lúc biết thầy, rồi thầy đi xa... Dậu có đem nỗi buồn sâu sắc về sự "cô đơn" người nghệ sĩ nhập vào mình. Dậu coi đó như "kiếp

nạn" của con người, bởi mỗi lần gặp thầy thường thấy thầy ngồi lặng lẽ trong bóng tối và kêu buồn... Đôi lúc Dậu bắt gặp giọt lệ thầy chưa khô... Rồi Dậu cũng theo thầy Sáng mà đi. Cuộc chia tay với bạn hữu, vợ con gia đình Dậu còn da diết đắng cay hơn người ta tưởng: "Nhớ buổi Dậu đi/Sông Trà mờ sương khói/Dùng dằng con nước không yên/Dậu đi cuối năm mưa suốt/Sông sâu ngo ngách dằng thuyền".

Tôi đến nhà họa sĩ Trần Dậu thăm cô Ngọc, người vợ hiền của Dậu trong cái ngách nhỏ đường Trần Hưng Đạo (thành phố Thái Bình) vào chiều ngày 20/11/2009. Nhà Trần Dậu chỉ cách lộ chừng hai mươi mét, nó nằm sâu hút trong tĩnh lặng. Chỉ có tiếng con cu gáy hòa trong tiếng lá rơi. Vào đây trái tim tôi đã chạm vào nỗi cô đơn. Thế mà ngoài kia là sự ồn ào náo nhiệt của đường phố, tiếng rao bán, tiếng loa đài từ quán karaoke, tiếng rú ga náo loạn của mấy đứa trẻ đầu cắt tóc. Tất cả đều không ai biết trong cái ngách này có một danh họa Nguyễn Sáng đang được thờ ở nhà Trần Dậu. Ông sống cuộc đời cô đơn buồn tủi, vất kiệt sức mình cho nghệ thuật, phảng phất chút hiền triết, khổ hạnh và bao dung. Sinh ra ở Mỹ Tho, bám trụ ở Hà Nội, chết không có nhà cửa, nằm ở nhà người em trai. Với hai bàn tay trắng, ông nói với người trong gia đình, đóng cổ quan tài chứa hai lỗ để đưa hai bàn tay ông ra ngoài. Hiền thị cho sự trong sạch không dính dấp vật chất, danh lợi...

Tôi đứng trước bàn thờ Trần Dậu và Nguyễn Sáng ngẫm về sự cô đơn tĩnh lặng ở đời. Vợ Dậu ngậm ngùi nói: "Vì thầy Sáng sống một mình, không biết trong kia thế nào? Em đưa bức ảnh duy nhất của thầy Sáng do tướng Trần Độ chụp thờ cùng với chồng em, để hàng ngày em hương khói cho linh hồn thầy trò Nguyễn Sáng".

Tôi nhìn sâu vào đôi mắt trong ảnh của Nguyễn Sáng đặt trên bàn thờ. Đôi mắt ấy thắm sâu sự quạnh hiu của người nghệ sĩ Nguyễn Sáng đã truyền sang tôi lúc nào không biết. Lòng tôi thấy chua xót ngấm lại câu của thi nhân: "Mục động trong nghiên sâu", thì những bức tranh của Nguyễn Sáng đang ở đâu đó cũng nhuộm một màu cổ tích cô liêu.

Ảnh minh họa

(còn nữa)

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Trong tuần, Báo Thái Bình nhận được gần 50 tin, bài của các cộng tác viên trong và ngoài tỉnh.

Phản ánh tình hình thời sự, chính trị - xã hội nổi bật của các địa phương trong tỉnh có các tin, bài: Đoàn công tác của tỉnh kiểm tra việc thực hiện Nghị quyết số 01 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh tại huyện Tiên Hải về tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng trong việc cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh tỉnh Thái Bình đến năm 2020; Hội Khuyến học tỉnh trao học bổng cho 20 học sinh có hoàn cảnh khó khăn vươn lên trong học tập thuộc hai trường: Tiểu học và THCS Lê Danh Phương (thị trấn Hưng Hà, huyện Hưng Hà).

Chủ đề kinh tế, cộng tác viên Vũ Đông đưa tin: Huyện Kiến Xương năng suất lúa mùa ước đạt gần 60 tạ/ha. Theo tin từ cộng tác viên Đức Chung: Huyện Đông Hưng đã gieo trồng được 500ha cây màu vụ đông ủa ấm. Cộng tác viên Nguyễn Hải Hưng viết về "Chi cục Thuế huyện Hưng Hà thu ngân sách đạt 206 tỷ 505 triệu đồng, bằng 109,9% dự toán pháp lệnh". Biểu dương gương lao động giỏi, thầy giáo Tạ Xuân Sinh gửi bài "Người thổi hồn cho gỗ" kèm 12 ảnh minh họa viết về anh Đặng Văn Mạnh ở làng Buộm, xã Tân Tiến (Hưng Hà): Hầu hết các sản phẩm gỗ mỹ nghệ của anh đều được khách hàng ưa chuộng và đánh giá cao. Với những gốc cây mọc mọc và vô tri vô giác, khi qua bàn tay người thợ, những gốc cây, khúc gỗ ấy lại trở thành những bức tượng, những sản phẩm rất tinh tế và sinh động. Có lẽ vì nó được tạo nên bằng chính cảm xúc và sự nhạy bén của người nghệ nhân trẻ say mê với nghề...

Chủ đề quốc phòng - an ninh, cộng tác viên Văn Cương viết về Đồn Biên phòng Cửa Lân chuẩn bị chu đáo diễn tập bắn đạn thật trên biển. Tin của cộng tác viên Văn Dũng "Bộ CHQS tỉnh chi trả cho đối tượng thương binh 3,2 tỷ đồng".

Chủ đề văn hóa - xã hội, tác giả Lương Thế Lộc có bài "Nhiều điểm mới trong ngày hội đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2018".

Theo bài báo, ngày hội sẽ được tổ chức sớm hơn so với hàng năm, trong đó huyện Tiên Hải sẽ tổ chức từ tháng 10, chào mừng kỷ niệm 190 năm thành lập huyện (1828 - 2018). Ban công tác mật trận sẽ tổ chức ngày hội với đầy đủ các hoạt động theo hướng dẫn như: báo cáo nhân dân về tình hình đời sống khu dân cư. Kết quả khảo sát, đánh giá sự hài lòng của người dân đối với kết quả phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội và xây dựng nông thôn mới trên địa bàn. Báo cáo kết quả thực hiện cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh" năm 2018. Đồng thời, tổ chức nhiều hoạt động văn hóa, thể thao, tạo không khí sôi nổi động viên các tầng lớp nhân dân cùng nhau thi đua đoàn kết, sáng tạo, hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ.

Tiếp tục phản ánh các hoạt động kỷ niệm 190 năm thành lập huyện Tiên Hải, các cộng tác viên Đài TTTT Tiên Hải đưa tin: Ban Thường vụ Huyện đoàn phối hợp với Trung tâm Văn hóa Thể thao, Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện tổ chức thành công vòng chung kết giải bóng đá U14 năm 2018. Kết quả, đội bóng xã Nam Chính giành huy chương vàng; Trường THCS Nguyễn Công Trứ giành giải nhất cuộc thi "Tìm hiểu huyện Tiên Hải 190 năm hình thành và phát triển".

Tin, bài gửi cộng tác, các đồng chí và các bạn nên kèm từ 1 - 3 ảnh minh họa theo nội dung để thuận tiện cho chúng tôi trong quá trình biên tập, sử dụng. Rất mong nhận được tin, bài, ảnh cộng tác của các đồng chí và các bạn qua địa chỉ email: toasoan@baothaibinh.com.vn hoặc gửi trực tiếp đến địa chỉ: Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình.

Trân trọng!

3 KHÔNG
ĐƯỜNG HÓA HỌC
CHẤT BẢO QUẢN
MÀU TỔNG HỢP

Biba Bibô
Sữa Gạo

Rice MILK

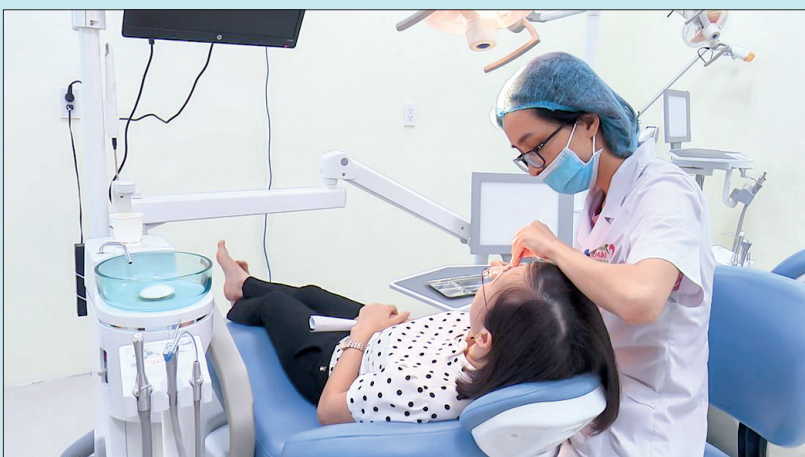
Dinh dưỡng từ thiên nhiên

www.huongsen.com.vn

PHÒNG KHÁM ĐA KHOA SAOMAI

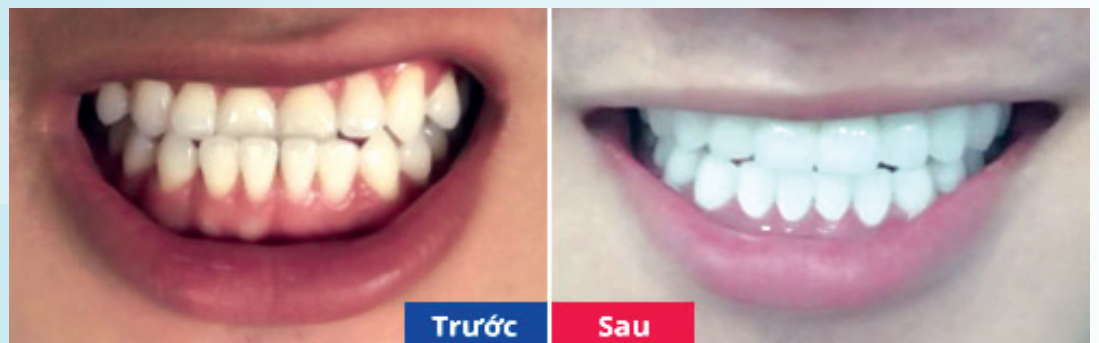
Niềm tin cho sức khỏe

Địa chỉ: Tòa nhà Sao Mai - Km4 - Đường Hùng Vương
Phường Phú Khánh - TP Thái Bình (đường Thái Bình đi Nam Định)

RĂNG CHẮC KHỎE - NỤ CƯỜI TRẮNG SÁNG

Giảm 20% chi phí làm răng sứ thẩm mỹ, tẩy trắng răng và các dịch vụ làm răng, chương trình đang được áp dụng tại Phòng khám Đa khoa Sao Mai

Hệ thống máy móc và vật liệu hiện đại được nhập khẩu trực tiếp từ nước ngoài. Lựa chọn từ các nhà cung cấp hàng đầu thế giới về nha khoa cùng đội ngũ bác sĩ trẻ, giỏi chuyên môn đã mang lại hàm răng chắc khỏe - nụ cười trắng sáng cho hàng nghìn khách hàng.

CÁC DỊCH VỤ NỔI BẬT CỦA CHUYÊN KHOA RĂNG - HÀM - MẶT PHÒNG KHÁM ĐA KHOA SAOMAI:
 Thiết bị hiện đại, hệ thống tay khoan nhẹ nhàng, không gây đau hay khó chịu cho người bệnh

- Bọc răng, trồng răng thẩm mỹ công nghệ hiện đại
- Hệ thống chụp X-Quang răng kỹ thuật số của Hàn Quốc giúp bác sĩ chẩn đoán chính xác vị trí tổn thương của răng...
- Tẩy trắng răng: Răng trắng nhanh, bền màu, hạn chế đau ê, chỉ sau thời gian ngắn có ngay nụ cười sáng bóng, cực kỳ tự nhiên
- Lấy cao răng
- Gắn đá lên răng
- Điều trị các tổn thương của răng nhẹ nhàng, không đau, giúp người bệnh không có những sợ hãi khi đi điều trị răng...

Để được sử dụng nha khoa tốt nhất, hãy liên hệ ngay với chúng tôi: tổng đài 02273.643.666 hoặc hotline 1900558830, giờ hành chính tất cả các ngày trong tuần
 Quý khách hàng có thể nhận kết quả khám bệnh qua zalo, facebook, tin nhắn SMS, hoặc tra cứu trên website : <http://phongkhamsaomai.com>

"Phòng khám Đa khoa Sao Mai - Niềm tin cho sức khỏe"